

DARBININKAS

LV NO. 23

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, KOVAS - MARCH 31, 1970

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

10 CENTŲ

Nauja mokyklų desegregacijos doktrina Washingtone

Washingtonas. — Per pastaruosius kelis metus Aukščiausis Teismas ir vyriausybė dirbo ranka rankon, kad viešosiose mokyklose būtų panaikinta rasinė segregacija.

Pats teismas, aiškindamas įvairiomis progomis savo 1954 metų sprendimą, kad dviguba mokyklų sistema (viena juodiemis, kita baltiesiems) prieštarauja konstitucijai, tą teoriją praktikoje įgyvendinti. Bet visa tai privedė prie to, kad 1954 m. sprendimą bevykdant atsirado daugiau painiavos negu aiškumo. Dabartinis kongresas žymiai prisidėjo prie tos painiavos padidinimo, pradėdamas rašinėti įvairiausias pastabas prie mokyklų vienaip ar kitaip liečiančių įstatymų.

— Didieji JAV bankai sumažino procentus bankams duodamoms paskoloms puse procento — buvo 8 su puse procento, dabar tik 8 proc. Skatinanti priežastis buvo krasto ūkinės veiklos pristabdymas ir kredito atpigimas kitose vietose. Vertybių biržoje ėmė kilti akcijų kainos.

— Turkijoje vėl buvo didelis žemės drebėjimas. Sugriautas ir pietus nuo Istanbul esąs 10,000 gyventojų Gediz miestas. Yra daug žuvusių.

Derybos su paštininkais vyksta sunkiai Kliūtis — piniginiai reikalavimai

Paštinių streikas nutrauktas, bet jį sukelusios priežastys dar nepašalinamos — viskas tebėra Washingtono ant derybų stalo. Derybas veda paštininkų unijos su vyriausybe, kuriai atstovauja paštų valdytojas su patarėjais.

Paštinių unija valstybės tarnautojai, kuriems atlyginimus ikišiol nustatinėjo kongresas savo nuostatais, bet oficialių derybų su unijomis. Tokia tvarka buvo per 200 metų, nes maždaug tokiu amžiumi yra Amerikos pašto tarnyba. Ši kartą toji tradicija yra sulaužyta (vyriausybė įsikišus ir pradėjus derybas su unijom), bet susitarimą dėl atlyginimo ir kitų piniginių dalykų ir ši kartą dar turės tvirtinti kongresas, nes kitaip įvyktų visos eilės įstatymų laužymas.

Šita pasenusi tradicija turės būti pakeista gyvenimiškesniais metodais tada, kada kongresas galutinai priims pašto tarnybos reformos įstatymą. Reforma numato, kad paštų tvarkymas iš vyriausybės būtų perkeltas į viešosios teisės korporaciją, kurios vadovybės sudaryme dalyvaus prezidentas ir kongresas, bet kuri turės laisvas rankas tvarkyti paštus be kongreso įsikišimo administraciniuose ir ūkiniuose reikaluose. Tada paštininkai nebeteisėtų būti tarnautojų statuso ir jų streikai bus teisėti, kaip ir visų kitų darbininkų unijų.

Šis paštininkų streikas, pirmas Amerikos pašto istorijoje, buvo neteisėtas, nes valdininkas neturi teisės streikuoti prieš vyriausybę. Kadangi unijų vadai greit nuo streiko režimo atsimetė ir padėjo vyriausybei prikabėti streikuojančius nutraukti streiką, pabaudų greičiausiai išvengs ir unijų vadai

Naikins teisinę, toleruos faktinę mokyklų segregaciją

Tokiose aplinkybėse atsirado balsų, kaltinančių prez. Nixono administraciją rasinės segregacijos rėmimu. Prezidentas atsisakė paskelbdamas tuo reikalu savo vyriausybės nuomonę, kuriai išryškinti panaudota 8,000 žodžių.

Pareikimo branduolį sudaro aiškinimas, kad yra dvi segregacijos rūšys, kurios skiriasi

— Kinija vėl puolama Sovietų spaudoje už socialistinių jėgų skaldymą Afrikoje, Azijoje ir Pietų Amerikoje. Tai vadinama antruoju frontu, nes pirmoji vieta dar užleidžiama vadinamajam kapitalistiniam imperializmui. Visi Maskvai tebesąstingiai raginami pradėti kovas su tuo antruoju frontu. Ir tai turi reikšti, kad sovietinio socializmo plunksnos vis labiau netenka senojo blizgėjimo.

— Orinio susisiekimo kontrolieriai New Yorko aerodromuose pradėjo prieš kelias dienas pranešinėti darbdaviams, kad „dėl ligos“ negali ateiti į darbą. Kadangi „sergančiųjų“ skaičius kasdien didėjo, tai oro linijoms įsakyta sumažinti skridimus 50 proc. iš Chicago ir New Yorko aerodromų. Kontrolieriai tokiu būdu nori išskolieruoti geresnės darbo sąlygas ir didesnę atlyginimą.

viena nuo kitos tuo, kad viena yra įstatymais privaloma (iteisinta), gi kitur mokyklų yra vienos rasės tik todėl, kad mokyklų rajone gyvena tik vienos rasės žmonės.

Ikišiol buvo manoma, kad pietinėje krašto dalyje visa segregacija yra įstatymais įteisinta, o kitose Amerikos dalyse tik paties gyvenimo išaukta. Dabar pr. Nixonas tvirtina, kad ir pietuose gali būti vienos rasės mokyklų tik todėl, kad tos mokyklų rajone gyvena tik vienos rasės žmonės. Ikišiol pietuose visoms mokykloms buvo taikomas vienodas mastas — visom buvo privaloma desegregacija, nežiūrint ar segregacija yra pirmos ar antros rūšies.

Naujame prezidento aiškinime skelbiama tokia politika: įstatymu ar kitokiu juridiniu aktu įteisinta segregacija yra ne-

teisėta, todėl naikintina įstatymu numatytais priemonėmis. Bet jei mokykla yra vienos rasės tik dėl gyvenimo realybės aplinkybių, tai segregacijai tokiose mokyklose panaikinti vyriausybė nesiims jokių žygių ne pietuose ne šiaurėje. Išeitų, kad tos mokyklos nebus verčiamos

New Yorkas gali likti be laikraščių

New Yorko paštai pradėjo šiaip taip judėti, bet yra galimybė, kad New Yorkas gali greit palikti be laikraščių, nes visos spaudos gamyboje dalyvaujančios unijos baigia savo sutartis su darbdaviais, o naujų dar nematyti. Derybos pradėtos pereitį savaitę tarpininkams ir taikintojams padedant, bet jau trys unijos yra pabalsavusios už streiką, jei senajai sutarčiai pasibaigus nebus naujos. Senoji sutartis baigiasi su kovo mėnesiu. Poligrafijos pramonė gi yra tokios rūšies, kad ir vienos unijos nariams streikuojant periodinis leidinys negali išeiti, nes spausdinimo procese visada dalyvauja kelių unijų specialistai.

Derybose dėl naujų sutarčių yra įvelti keturi New Yorko laikraščiai: New York Times, Daily News, New York Post ir Long Island Daily Press su apie 13,000 darbininkų. Tų laikraščių leidėjai tik šios savaitės pradžioje įteikė savo pasiūlymus dėl atlyginimų pakėlimo ir kitų piniginių reikalavimų. Tai gi laiko pasitarimams daug neliko.

— Nauja Italijos vyriausybė jau sudaryta. Krizė truko 49 dienas. Ministeriai parinkti iš krikšč. demokratų, dvejopų socialistų ir respublikonų partijų. Bal. 7 d. parlamente prasidėjo diskusijos dėl vyriausybės programos. Premjeru liko Mariano Rumor, užsienio reikalų ministerio postą paėmė Aldo Moro, abudu krikščionys demokratai.

— Garsiųjų Idaho bulvių augintojai pradėję deginti savo bulvių derlių, nes negauna kainos, kuri apmokėtų jų darbą.

pasidaryti mišriomis vežiojant mokinius iš vienos mokyklos į kitą, tuo labiau iš vieno mokyklų rajono į kitą. Mokyklų desegregacijos planus sudarant patariama pirmoje eilėje remtis mokyklų tarybų nuomonėmis, jeigu jos nėra tyčia šališkos.

Neabejotina, kad tas prezidento aiškinimas atsidurs teisumoje, nes atsisiras manančių, kad jis prieštarauja konstitucijai. Bet vyriausybė dabar laikysis savo nuomonės, kurią tik teismas tegalės pakeisti.

Prez. Nixonas per dvejus atėinančius metus yra pažadėjęs parūpinti pusantro bilijono dol. rasinių problemų turinčių mokyklų mokslo lygiui pakelti, bet tuo tarpu nežinoma, kokiems tikslams tie pinigai bus naudojami.

Kard. Cushing prašo amnestuoti hipius

Bostonas. — Bostono arkivyskupas kardinolas Cushing savo velykiniame pamoksle, kuris spaudai buvo prieinamas jau prieš Velykas, ragino vyriausybę Velykų proga suteikti amnestiją studentams ir kitiems jaunuoliams, kurie nusikalto visokių rūšių protestų demonstracijų metu, ar kurie pabėgo į kitus kraštus vengdami karinės tarnybos. Amnestija turėtų liesti ne tik nuteistuosius ir jau bausmę atliekančius, bet ir tuos, kurie dar teismo laukia.

Pats kardinolas prisipažino, kad jo pasiūlymas neturi pavyzdžio Amerikos istorijoje, bet ir gyvenami laikai, ypač kas liečia šių dienų jaunimą, neturi pavyzdžio Amerikos istorijoje. „Jaunimas yra pasimetęs, susimaišęs, sulaukinėjęs, sukilęs prieš pasaulį, kurio tariai ne nori pavidėti“, — taip jis savo laiške-pamoksle charakterizuoja jaunimo dvasinę būklę.

„Jie nori taikos, bet įsivėlė į smurtą; jie siekia grožio, bet jį randa tik nešvaroje ir narkotikuose; jie ieško meilės, bet randa tik lytinį palaidumą. Jie tikrai reikalingi naujo gyvenimo, kurį reikia jiems padėti surasti“, — ir kardinolas linkęs

Hanojus telkia jėgas prieš Kambodiją — Sihanouk: išdavikas ar Pekino belaisvis?

Nuverstasis Kambodijos princas Sihanoukas tebėra Pekine, bet jau pridarė nemalonumų jį nuvertusiai vyriausybei, kurios dienos dabar nėra lengvos. Jis paskelbė per Pekino radiją, kad renkas Kambodijos Išlaisvinimo armiją su kaimyninių valstybių „broliška pagalba“. Tie kaimynai yra ne kas kitas, kaip tik abiejų Vietnamų ir Laos komunistai. Jiems, suprantama, turės padėti ir pačios Kambodijos komunistai, kurie nėra stiprūs, bet tapę partizanais, gavę ginklus ir sulindę į pogrindį gali savo rolę gerai suvaidinti.

Vietkongiečiai iš P. Vietnamo ir ten esą S. Vietnamo kariai, kurių didžioji dalis išlisis ir slepiasi Kambodijoje, jau parodė savo priešišką nusistatymą naujai Kambodijos vyriausybei — jie atsuko savo ginklus ne tik prieš P. Vietnamo kariuomenę, bet ėmė užkabinėti ir Kambodijos karius, kurie pradėjo slinkti į Kambodijos-P. Vietnamo pasienį, kur yra didžiosios komunistų stovyklos.

Vietkongo ir S. Vietnamo vyriausybės buvo paskelbusios, kad pradės pasitarimus dėl Kambodijos prašymo ištraukti kariuomenę iš Kambodijos teritorijos, bet tai buvo tik melas laikui laimėti. Užuot pradėjus žadėtus pasitarimus, iš Kambodijos atsauktas atstovybių personalas, sudėginti dokumentai ir ofisų langai lentomis užkalti. Pasitarimai nebuvo ir nebus pradėti.

Charakteringa buvo tai, kad neilgtrukus po Sihanouko kal-

bos per Pekino radiją Vietkongas ir S. Vietnamo kariai ar jais persirengę politiniai komisarai jau transliavo tą kalbą Kambodijos gyventojams su savo paslėptomis transliavimo priemonėmis ir kvietė gyventojus organizuoti kovą už princo Sihanouko sugrąžinimą į valdžią. Išeitų, kad visa tai buvo iš anksto žinoma, ir pasirodė tuojau pradėti veikti prieš Kambodijos vyriausybę. Visoje toje byloje yra tik vienas nežinomas: kas yra princas Sihanoukas? Savo krašto išdavikas ar netyčia ir komunistų pinklės įkritęs belaisvis. Pekine jis kalba kaip išdavikas, bet jis gali būti ir prievartaujamas su Hanojaus žinia ir prašymu.

Ir vienaip ir kitaip jo buvimas komunistų orbitoje Kambodijos vyriausybei ir jos draugams yra gana pavojingas, nes Kambodijos gyventojų tarpe jis turi daug simpatijų. Kol jie tikės, kad Sihanoukas kalba kaip laisvas Kambodijos princas, o ne kaip komunistų belaisvis, tol Kambodijos vyriausybės padėtis bus labai sunki.

Kartu su Sihanouko kalbos transliavimu rytiniame Kambodijos pakraštyje iš Vietnamų atvykę agentai jau bandė organizuoti ir kambodiečių demonstracijas prieš vyriausybę, bet tuo tarpu nesėkmingai. Bet nesama jokios abejonės, kad S. Vietnamas ir Vietkongas darys viską, kad kaip nors pašalintų naująją Kambodijos vyriausybę, kuri tapo didžiausia kliūtimi pasigrobti visą Vietnamą, Kambodiją ir Laosą. Juk dabartinė Kambodijos vyr-bė uždarė visus uostus, per kuriuos plaukė Hanojai, Vietkongai ir Patet karo reikalingi ginklai ir visos kitos karinės medžiagos. Ginklų gavimas per Kiniją yra labai pasunkėjęs, nes sakoma, kad dažnai tie rusiški ginklai Hanojaus nepasiekia. Haipongo uostas didesniems laivams irgi esąs nebe prieinamas, todėl iš Sihanouko išprašytas leidimas gauti ginklus per Kambodijos uostus buvo Hanojui neįkainojamas patarnavimas. Jei naująją Kambodijos vyriausybę pasiseks išsilaikyti, Hanojaus ir Vietkongo kariuomenės neteks ir Kambodijos teritorijos užuovėjos. Todėl ir suprantamos komunistų pastangos kaip nors tos vyriausybės atsikratyti.

Hanojus jau paskelbė, kad padės Sihanoukui išlaisvinti Kambodiją, bet Pnompenh (Kambodijos sostinė) vyriausybė dar nežino, bent ikišiol apie tai tyliama, kas padės jai nuo tų „išlaisvintojų“ gintis. Saigono vyriausybės nusiteikimai aiškūs ir logiški — P. Vietnamo kariuomenei nebereiks dabar jau slaptomis vytytis į Kambodiją besitraukianti priešą, bet galės laisvai jį persekioti Kambodijos teritorijoje. Pirmiau jie tokios teisės neturėjo, dabar tikriausiai ją turi, nes viešai jau žinoma, kad P. Vietnamo ir Kambodijos karinės pajėgos pradėjo bendradarbiauti stumdamos komunistų karius iš jų slėptuvių Kambodijos-P. Vietnamo pasieniuose.

Picasso grąžina kūrinius Ispanijon

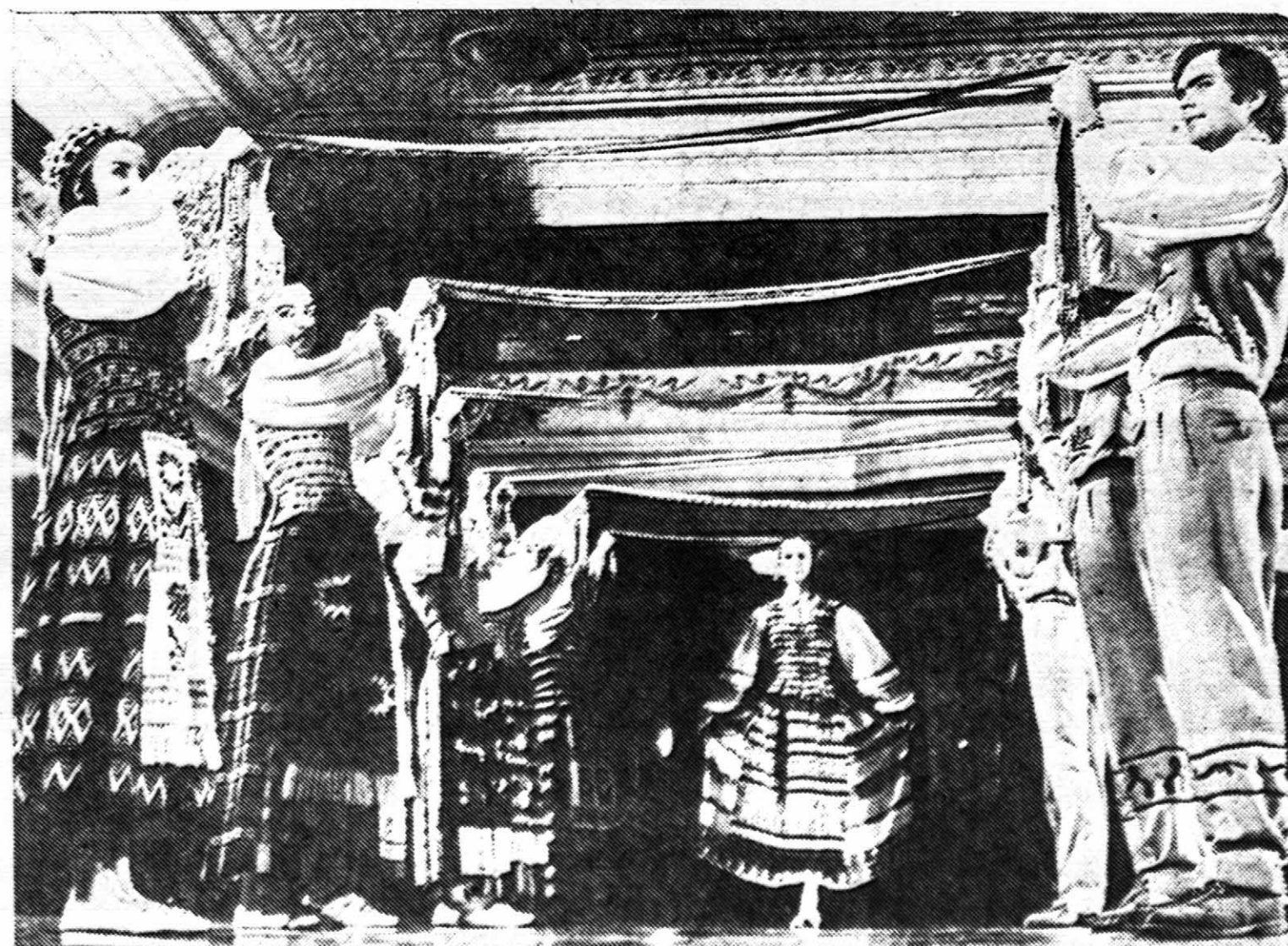
Paryžius. — Ispanas dailininkas Pablo Picasso, nors ir pyktas ant Franco už komunistams parsidavusios respublikinės gyriausybės pašalinimą civiliniu karu, žymią dalį savo paveikslų padovanojo Barcelonos muziejui Ispanijoje. Dar niekas nežino, kurie kūriniai grįžta į tėviškę, tačiau manoma, kad kolekcijoje gali būti nuo 800 iki 900 kūrinių, priklausančių ankstyvajam dailininko kūrybos periodui. Jų vertė dabar skaičiuojama milijonais.

Dailininkui dabar 88 metai, jis persikėlė gyventi ir kurti į Paryžių 1908 metais, bet su Ispanija palaikė ryšius iki civilinio karo, ypač kol dar gyva buvo jo motina, kurios žinioje irgi buvo didelė dailininko kūrinių kolekcija. Manoma, kad didžioji dalis motinos kolekcijos yra Ispanijai dovanotų kūrinių tarpe.

Dailininko meninių turtų aruoduose dar yra paveikslų, kurie galėtų grįžti Ispanijon tik respubliką ten atstatius. Vienas tokių, vaizduojąs civilinio karo sceną, kabo New Yorko Metropolitan muziejuje.

Washingtonas prieš kelias dienas neigė, kad karas perkeltas į Kambodijos teritoriją, bet pereitį šeštadienį per prez. Nixono sekretorių spauda sužinojo, jog JAV kariai jau seniai leista persekioti priešą ir Kambodijos teritorijoje, jei tai reikalinga karių saugumui patikrinti.

Pnompenh vyriausybė prašė Rusiją ir Kiniją atkalbėti princa Sihanouką nuo bandymo sukelti Kambodijoje civilinį karą su S. Vietnamo ir Vietkongo pagalba. Tą klausimą benarpliojant turėtų atsirasti daugiau šviesos apie tai, kokį vaidmenį iš tikrųjų vaidina princas Sihanoukas.

New Yorko tautinių šokių grupė, vadovaujama J. Matulaitienės, ruošiasi 20 metų veiklos paminėjimo šventei, kuri įvyks gegužės 16. Nuotr. V. Mažello

Kalba gynėsi ir ginasi nuo įsibrovėlių

Kalba ginasi.

Zmogus, taigi ir jo kalba, yra nuolatinėje aplinkos įtakos gresmėje. Po pirmojo pasaulinio karo atsikūrusioje Lietuvos valstybėje reikėjo didelių pastangų lietuvių kalbai gintis nuo įsibrovėlių ar besibraujančių į ją svetimybų. Pradėjusiam tada veikti un-tete tam tikra studentų grupė net buvo pareikalavusi teisės viešuose studentų susirinkimuose vartoti rusų kalbą. Vyko aštri kova.

Svetimam elementui, daugiausia rusiškam kalbos įsibrovėliui pašalinti iš lietuvių kalbos didžiausias nuopelnas priklauso Jonui Jablonskiui. Per daug metų nenuilstamai jis valė kalbą nuo svetimybų, švarino, gryno.

Dabartinio didelio judėjimo metu Lietuvoje rusų kalbos elementai vėl skverbiasi į lietuvių kalbą. Ką tada atliko Jablonskis, dabar, atrodo, iš dalies atlikinėja periodinis leidinys **Kalbos kultūra**, kurio atsak. redaktorius yra pasirašęs K. Ulydas, redaktorė J. Kerdelytė, konsultantai V. Ambrazas, V. Drotvinas, J. Kruopas, E. Valiulytė.

Iš redakciją pasiekusio **Kalbos kultūros** Nr. 16 matyt, kokios svetimybės braujasi į lietuvių kalbą, kokiais lietuviškais atitikmenimis siūloma įsibrovėlius pakeisti.

Nors Amerikoje svetimybės į lietuvių kalbą bei rašybą braujasi iš anglų kalbos, bet žvilgsnis į pastangas Lietuvoje gali būti naudinga paskata su didesniu atsidėjimu žiūrėti ir čia į lietuvių kalbos sveikatą bei grožį.

Tik ne: visumoje, daugumoje, esmėje:

Minėtas leidinys ima tokius pavyzdžius (daugiausia iš "Tiesos"): "Taigi visumoje gamybos sąlygos panaudojamos maždaug pagal galimybes"; "Koncertas visumoje praėjo labai pakiliai"; "Baltieji rūmai pranešė, kad susitikimo metu buvo apsvaistyti kai kurie klausimai, tame tarpe Vietnamo problema"; "Kaip... dailėje vykstantys procesai veikia kiną, kuris savo esmėje yra sintetinis menas?"

Redaktoriai sako, kad minėtus (čia suriebinčius) žodžius mėgstama vartoti kaip vertimus iš rusų kalbos, bet "lietuvių kalbai tokie pasakymai nebūdingi ir neteiktini". Siūlo: "Taigi aukščiau pateiktus vietininkus visumoje, daugumoje, tame tarpe, savo esmėje turėtume pakeisti lietuviškais pasakymais: visumoje, daugumoje — iš viso, išvis, apskritai (imant, sakant, kalbant), daugiausia labiausiai; tame tarpe — tarp jų, iš jų; savo esmėje — iš esmės, savo esme, pagal savo esmę".

Kaip Lietuvoje dabar saugo jama kalbos švara ir kalami naujiem pareikalavimam nauji terminai

O kodėl ne — startukas ir sportukas?

Naujiem gyvenimo poreikiams tenka skolintis ar nusikalti naujų žodžių. Naujus žodžius darant, Kalbos kultūra, kalbėdama apie sportinius terminus ima toki pavyzdį: "Lengvi sportuojant avimi batukai paprastai yra vadinami sporto, arba sportiniais batukais. Sie abu pavadinimai yra vienodai geri. Tačiau tokie dvizodžiai terminai nėra patogūs vartoti kasdieninėje, ypač šnekamojoje kalboje. Todėl neretai sporto batukai ir apskritai lengvi minkšti batukai, šlepetės, šliurės pavadinami nelietuvišku žodžiu tapkės."

Literatūrinei kalbai jis nėra priimtinas, tačiau nelegaliai jis tarpsta tiek sportininkų, tiek ir apskritai šnekamojoje kalboje... Yra mėginta iš sporto batukų pasidaryti sudurtinį žodį sportbačiai. Šis naujadaras nepriėjo, matyt, dėl nepatogios artikuliacijos... Nei sportbačiai nei sporto batukai... nepajėgia nugalėti skolinųjų tapkių. Reikėtų tapkėms surasti patį žodį. O žodžio jėgą sudaro jo trumpumas, aiškumas ir patogumas". Ir Kalbos kultūra siūlo: jei plačiai prigijo starto batukam pakaitalas startukas, kodėl sporto batukus nepavadininti sportukais!

"Gyvosios kalbos požiūriu žodis startukai yra padarytas visai nuosekliai. Šį plačiai vartojamą, gajų, patogų žodį reikėtų pripažinti teisėtu ir greta jo išmėginti analogiškos reikšmės ir darybos žodį sportukas. Gal jis ir pajėgų nustumti neliteratūrinės tapkės?"

Ne pad- ir pod-, bet pa-:

Stengiasi atitaisyti iškraipytus vietovardžius oficialiuose leidiniuose. "Lietuvos TSR administraciniame teritoriniame suskirstyme" (Vilnius 1959) esą "daug gyvenamųjų vietų vardų su slaviškais priešdėliais pad- ir pod-, kurių vietoje lietuvių

kalboje vartojamas priešdėlis pa-".

Laikraštis duoda teisingus vietovardžius su minėto "administracinio suskirstymo" iškraipymais. Pvz. Pabarupys-Padbarupė, Paguniai—Padguniai, Palokis—Padluokė, Papiliakalnai—Padpiliakalnai, Paalidikis—Podalidikė, Paberžė—Podberžanka, Pabuktė—Podbuktė, Pajusinė—Podjusina...

Klausimų atsakymų skyriuje matyt, kad aktualumo dar esama ir tokiem reikalams: teiktina ne įtaka, k, bet įtaka kam, ne priimti dėmesin pagal rusišką vertimą, bet atkreipti dėmesį, įsidėmėti, domėtis, atsižvelgti, turėti galvoje, susipažinti, įsidėmėti.

Rašybos atžvilgiu Lietuvoje laikomasi griežtai tradicinės, jablonskinės.

Naujoji Tautos Fondo valdyba. Iš k. į d. I-e eilėje: P. Minkūnas, K. Čižiūnas, dr. Meldutis, prel. J. Balkūnas, J. Audėnas, Z. Jūrys; II-e eilėje: J. Vilgaly, J. Valaitis, J. Pažemėnas, V. Remėza. Nuotr. V. Maželio

Ar veikalus apie partizanus galima kurti Vakaruose?

SPAUDA

Draugo vedamajame (Al. B.) kovo 12 priminta, kad Lietuvoje apie partizanus buvo rašę Bieliauskas, Petkevičius, Marcinkevičius, Rimkevičius ir kt. Priminta ir užuomina, pasakoma kartais šiame krašte, kad Vakaruose rašytojui "nereikia liesti partizanų temų". Autorius šią užuominą atmeta, tardamas: "Dėl autorių objektyvumo daug labiau galima pasitikėti Vakarų rašytojais negu okupuotų kraštų, nes juk aiškiai žinoma, kad ten kūrinių turi tarnauti partijos linijai... Todėl kai Lietuvoje rašoma apie partizanų kovas ir kai dažniausiai jie pristatomi ne kaip laisvės gynėjai, bet kaip vadinamos komunistinės pažangos trukdytojai, tai Vakarų autoriams beveik pareikia taip pat tas temas paliesti. Pokario metais žuvo laisvės kovotojų dešimtys tūkstančių. Kiekvieno jų gyvenimas pasibaigęs mirtimi ar Sibiro tremtimi yra jau tema didelės apimties kūriniams".

Bet pabrėžtinai teisinga autorius pastaba: "Svarbiausia, kad šie kūriniai būtų tikrai pajėgiai parašyti".

Ko studentas nori iš vyresniųjų

T. Žiburiuose buvo paberta vyresniųjų priekaištų eilė jaunimui. Kovo 12 Studentas pasisako, ko jis nori iš vyresniųjų. Būtent:

1. Iš tėvų: Jei vyresnioji karta nori įjungti jaunesnę į bendruomenės gyvenimą, tai "yra tik vienas būdas įtikinti studentą, kad tautinė veikla yra svarbi, būtent, pavyzdys. Jei vyresnioji karta rūpinasi tik naujais automobiliais, naujais namais, naujom išvykom į Meksiką, tai kaip studentas gali matyti jų nuosirdų tautiškumą. Jei tėvai skatina savo vaikus skaityti lietuvišką spaudą, o patys jos mažai turi ir dar mažiau laiko jai skaityti, tai kaip

studentas turi žiūrėti į tą veidmainiškumą?"

2. Iš akademikų, vadinas, mokslus baigusių: "Reikia akademikams pradėti daugiau veikti lietuviškoje bendruomenėje, ypač su studentais. Jei studentai nemato savo vyresniųjų draugų parapijoje, organizacijoje, komitete, tai kaip ilgai jauniesiems tuose vienetuose išsilauks? Akademikai rodo savo pavyzdį, kad jiem visi kultūriniai reikalai nelabai svarbūs. Jiem svarbiau užsidirbti gerą algą, rūpintis vien šeimos auklėjimu, dalyvauti parengimuose ir nuosaliai egzistuoti... Mano manymu, tik akademikai gali duoti studentams tokius pasiūlymus, kurių senoji karta nesugeba jaunajai duoti".

3. Iš pačių studentų: "Pagaliau reikia patiems studentams pagalvoti, kodėl egzistuoja lietuviški laikraščiai, žurnalai, knygos, lietuviškas menas ir istorija, liuanistinės mokyklos ir parapijos. Studentams reikia susipažinti ne tik su savąja kul-

tūra, bet ir pažiūrėti aplink save, paklausti, ar šiaurės Amerika iš viso turi kultūrą".

Gimtąją Kalbą sustabdžius

Pasaulio Lietuvis perėmė pareigas Gintosis Kalbos, kuri sustabdyta, kaip paskelbė JAV LB Kultūros Fondas, nes "nesurastas redaktorius". Gimtosios Kalbos redaktorius ir paskutiniuo laiku veik visą našta nešęs buvo L. Dambriūnas. Kai keliais atvejais buvo siūloma Gimtąją Kalbą sujungti su kuriuo ar kuriais žurnalais, kad kalbiniais patarimais galėtų pasinaudoti didesnis skaitytojų tinklas, siūlymas nesulaukė dėmesio. Pasirinkta vėliau Gimtąją Kalbą sustabdyti. Dabar jos pareigų dalį prisiėmė Pasaulio Lietuvis, davęs jau 11 pasisakymų kalbos klausimais.

Paskutiniame nr. siūlo vartoti ne pramatyti, bet numatyti ateitį. Pasisako ir prieš Lietuvoje populiarinamus rusiško kiliomo būdvardžius: leidyklinis darbas, lenininė tiesa, tėvyninis karas. Tai baisūs griezalai fonetiniu atžvilgiu.

INKSTO PERSODINIMO OPERACIJA

Pirmoji Lietuvoje inksto persodinimo operacija, kuriai vadovavo prof. A. Marcinkevičius, buvo įvykdyta naktį į vasario 19 d. Vilniaus klinikinėje ligoninėje. Operacija buvo padaryta jaunuoliui iš Marijampolės (dabar — Kapsuko) Vincui Beniliui, kurio gyvybė buvo galima išgelbėti pakeitus organą — inkstus. Benilius gavo tik ką mirusio žmogaus inkstą. Benilius — pirmasis okup. Lietuvoje žmogus su jo organizme svetimais inkstais.

"Tiesoje" (vas. 27) nurodyta, kad "po vienos savaitės ligonio sveikata gerėjanti, inkstas perėmęs tarnybą svetimame organizme ir jau išskiria iš kraujo kenksmingas medžiagas, taigi, vykdamas savo uždavinį. Per septynias dienas gydytojai dar nepastebėjo vad. atmetimo reakcijos".

Padarytoji operacija laikoma lietuvių medicinai laimėjimu.

(Elta)

Muzikologų vardu kalbėdamas, menotyros mokslų daktaras J. Gaudrimas dėstė, kad Leninas teigęs, jog "klasinėje visuomenėje yra dvi kultūros", ir todėl muzikologai (panašiai ir kiti — E.), griebiasi tyrinėti "iki tarybinį", t. y. nepr. Lietuvos laikotarpį. Siuo atveju parašyti du tomui, minėtą laikotarpį apima: "Iš lietuvių muzikinės kultūros". Trečiasis apims lietuvių sovietinės okupacijos metus.

Plenume buvo priimta rezoliucija, kurioje pabrėžta, kad meno pasaulį tebevyksta "sudėtinga dviejų meninių koncepcijų — socialistinės ir buržuazinės — kova".

(Elta)

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).
J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Tel. kelia garbingas laido tuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Baiton-Baitonas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. Laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruošiamas garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laido tuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUZO vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, vedėjas. 81-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus! Europą. Užsakykite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (galima vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. 97.9 mg. FM. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

NEW YORK — Laisvės Žiburys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles seštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; PO 5-0932.

PHILADELPHIA, PA. — Lithuanian World Review Radio, sekmadieniais 4 val. popiet. WIEF—103.9 FM. Veda G. Mironas ir A. Mažeika, 11 Wickham Lane, Hightstown, N.J. 08520. Tel. (609) 448-4475

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 95.7 sekmadienį nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96.5 mc. Klubo valdybos pirm. Pr. Puidokas, 590 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyn. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

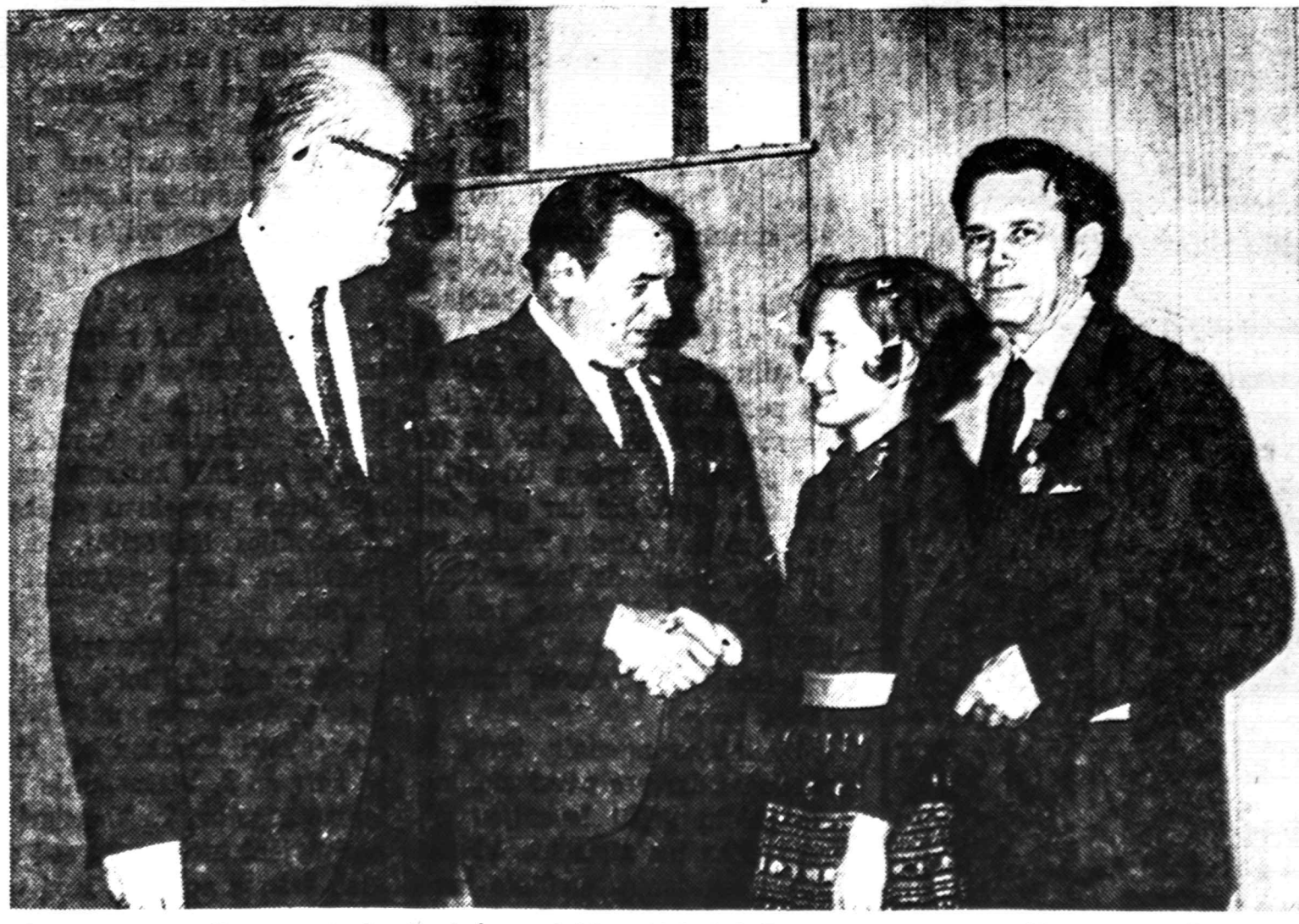
LITAS TRAVEL SERVICE

jums patarnaus nežiūrint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsistoti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. LITAS Travel Service talkina iškviečiant gimines iš Lietuvos, — atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOSIATES KE-LIONEN? ... Nepamirškite

LITAS TRAVEL SERVICE

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421

Tel. 212-847-5522

Per Lietuvos vyčių surengtą šv. Kazimiero minėjimą iš k. į d. Petrus Wytenus, assemblyman John T. Flack sveikina Claire Kwicklis, kuri laimėjo stipendijas ir premijas už pažangumą moksle, toliau A. Mažeika. Nuotr. R. Kisieliūnas

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER

by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsniai ir korespondencijos redakcija talso savo nuožūrą. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams grašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Keturiais laipteliais

Aktualūs atrodo pastebėjimai rašytojo D. R. Klein, kuris mėgina įžvelgti mūsų dienų esminius ženklus. Jo knygos ištraukose, kurias pakartojo Reader's Digest (kovo mėn.) pagrindinis iš tų ženklų yra Dievo šalinimas iš žmonių sąmonės. Dievo kaip jėgos, kaip veiksnio, kuris dalyvauja žmogaus ir žmonių gyvenime.

Ta dabartinio žmogaus raida konkrečiau taip rodoma:

1. Klein įžvelgė, kad žmonės tebetiki, jog yra "gera" ir "bloga". Tebepripažįsta santykiuose tarp asmens ir bendruomenės tuos pačius dėsnius, kuriais Dievas per Mozę draudė kalbėti netiesą, draudė pasisavinti svetimą daiktą, draudė svetimotieriauti, paleistuvauti ir t. t. Bet šių dienų žmogaus ženklas ir yra, kad tų gyvenimo dėsnių šaltiniu laiko nebe Dievą, bet valstybę ir visuomeninę opiniją. Nuo tų dėsnių laužymo susilauko ne dėl to, kad jie priešingi Dievui, bet kad jie esą "antisocialūs" ir priešingi valstybės įstatymams.

Dažnas šių laikų žmogus net ir bažnyčios lankymą nori pateisinti ne noru Dievą pagarinti, bet noru pagerbti tėvų tradicijas.

Taigi žmogus tarsi virtęs autotoniškas, sayarankiškas, nepriklausomas nuo Dievo, dr. J. Girmiaus žodžiais, tai "žmogus be Dievo".

2. Kai valstybė ir bendruomenės opinija padaroma autoritetu, kuris pasako, kas yra "gera" ir kas "bloga", lengva žengti vieną laiptelį toliau. Būtent, prieš tuos dėsnius, kurių vykdymas reikalauja iš žmogaus susivaldymo, atsakymo, aukos, reikia tik sukelti opiniją, o valstybei pasakėti, kad tų dėsnių nevykdymas nėra nusikaltimas,

ir kas buvo laikoma "bloga" ir smerktina, bus laikoma "normaliu", visuomenei nekenksmingu, asmeniniu reikalu.

Vakaruose taip jau kai kur nutinka su Dekalogo draudžiamais veiksmais: svetimotieriaumu, seksualine perversija, abortais.

Taigi, **normos, elgesio dėsniai, kai jų šaltiniu laikoma visuomenės opinija, nebetenka pastovios, nekintamos atramos.**

3. Vargiai kada taip buvo kalbama apie prarają tarp tėvų ir vaikų. Tėvai dejuoja nesą vaikams joks autoritetas; vaikais tėvų negerbia, nuo tėvų traukiasi, tardamiesi geriau gyvenimą be tėvų. Traukiasi į "dykumas", į hippius, lyg protestui prieš gyvenimo būdą tėvų, kurių žodžiuose ir veiksmuose jie mato veidmainiavimą ir iš kurių jie nepatyrė jaunimo trokštamų gyvenimo prasmės.

Taigi vaikai nustojo pripažinti tėvų autoritetą — taip kaip tėvai nustojo pripažinti autoritetą Dievo, kurį jie vadina taip pat savo Tėvu.

Tiek tėvuose, tiek vaikuose pasikartoja sena, sena sūnaus pagėdžio istorija.

4. Ano rašytojo pastebėjimus pratęsiant, galima įrašyti dar ketvirtą ženklą, pastebimą šios dienos net religiniame judėjime. Žmogaus kulto įtakoje kai kurie teologai ir Kristų nori sužmoginti, nudievinėti. Tepabrėždami Kristuje žmogų, nori tydom apėiti vieną iš svarbiausių krikščionybės tiesų — Kristaus atsikėlimą iš mirusių; mišių aukojimo duonos ir vyno persikeitimą į Kristaus kūną ir kraują.

Nudievinimo ir sužmoginimo laipteliu žengiant ir kasdienio gyvenimo praktikoje kuriamos

"Žmoniškasis komunizmas" — nepasiekiamas

Išstūmimas iš politinės scenos paskutinių veikėjų ar šalininkų "naujojo kurso" arba "žmoniškojo komunizmo", kurį bandė įgyvendinti Dubčekas, reiškia visišką Čekoslovakijos kapituliaciją Maskvai. Tiesa, respresijos nedarytos staliniškais metodais, nesiminta fizinio likvidavimo tų, kurie bandė padaryti komunizmą žmoniškesnį, atsikabinant nuo Maskvos dirigavimo; panaudota vadinamoji

tradicijos — priešingos tom, kokios, sakysim, buvo Lietuvoje. Lietuvoje iš Kristaus švenčių Velykų buvo populiariausios. Šiame krašte ir apskritai Vakaruose Velykos, atsikėlimo iš mirusių šventė, yra nustelbtos, palyginti su Kalėdom, gimimo švente. Dr. A. Maceina, aiškindamas Solovjovą ("Nieksybės paslaptis") ir prieš Kristų pastatydamas Antikristą, pastebėjo, kad Antikristas gali dalyvauti su tikinčiais Kalėdų iškilmėse, bet jis niekada nedalyvaus Velykų iškilmėse, nes jos reiškia Kristaus atsikėlimą iš mirusių, jo dieviškumo stipriausią liudijimą, o to Antikristas negali pakęsti.

Taigi šiuo Kristaus nudievinimo laipteliu žengdami, anie Dievo tarnai ir netarnai atsiduria tarp Kristaus ir Antikristo.

*

Ar jie ir tie, kurie yra virtę visai žmonėms be Dievo, tais keturiomis laipteliais prilipo asmeninę ir bendruomeninę laimę?

Bendruomeninis gyvenimas, deja, dabar bent mažiau sujaustas, konfliktų kupinas, kaip jis buvo. Asmeninis gyvenimas tų, kurie išpažįsta Dievą ir Kristuje — Dievo žmogų, prieš akis turi viltį. Tie, kurie išpažįsta tik žmogų — juoda ne viltį. Pirmieji tiki, kad Kristus Dievas žmogus nugalėjo mirtį ir ją padarė slenksčiu į naują gyvenimą. Kurie ir Kristų nudievinio, artėja į mirtį su gyvenimo beprasmybės pajautimu, su nebūties, išnykimo baime.

Taigi ar žmogaus sąmonėje Dievo pakaitalas yra vykęs? — taikliai klausia minėtas rašytojas.

Chruščiovo linija: išstūmimas iš atsakingų vadovaujamų vietų. Dubčekas padarytas "diplomatinio tremtinio", kitiem patydom leista išvykti į užsienį, dar kiti yra pasmerkti nedarui, o tai reiškia dažnai badą ir skurdą jiems patiem ir jų šeimoms. Dar neprieita prie politinių teismų ir bylų, tačiau niekas negali užtikrinti, kad "dogmatistų" reikalavimas patraukti atsakomybėn tuos, kurie nukrypo į pavojingą dešinę, nebus išklaustas.

Dabar, Čekoslovakijai grįžus prie "tikros komunistinės tvarkos", reiškia, jog kraštas tapo Sovietų Sąjungos satelitu pilna to žodžio prasme; sugriuvo visos viltys, kad komunizmas gali būti skirtingas nuo sovietinio, maskviško. Taigi "žmoniškasis komunizmas", apie kurį svajojo Dubčekas, yra nepasiekiamas mitas.

Stalininiai metodai visose srityse

Komunizmo biurokratizmas suėmė ir savo replės intelektualus: niekam nevalia nepritari, kritikuoti, turėti savo nuomonę. Darbininkų unijos gavo uždavinių — būti kompartijos valios vykdytojom. Taip yra visuose komunistiniuose kraštuose, taip turi būti ir Čekoslovakijoje. Darbininkai neturi teisės pasisakyti savo profesiniais klausimais: dėl darbo sąlygų, dėl atlyginimo. Jie neturi jokios iniciatyvos, jokio balso. Jiem nevalia dalyvauti gamybos procese, įmonių tvarkyme. Jie lieka kompartijos rankose tik masė, o ne darbo vadovai, kaip svajojo Dubčekas. Ekonominio aparato decentralizavimas, kurį siūlė Ota Sik (šandien tremtinys Šveicarijoje), kad tuo būtų būtų pakelta gamyba, šandien yra nusikaltimas; netgi ne-

valia apie tai svajoti. Pagal Stalino principus darbininkų veikla turi būti diriguojama iš viršaus. Vien tik kompartija sprendžia visus ekonominius klausimus. Taigi bet koks net ekonominės sistemos sudemokratinimas yra neleistinas. Visur dikta-tūros ranka. Maskva pasinaudojo Čekoslovakijos krize, kad įvestų stalininius metodus visose srityse.

Maskva — vienintelė kryptis
Kiekvienam komunistiniam kraštui modelis ir pavyzdys yra Sovietų Sąjunga. Kremliaus vadovai gali leisti tarptautiniuose komunistinių partijų suvažiavimuose pasisakyti, diskutuoti kai kuriuos klausimus, bet tik atstovams tų partijų, kurios laisvuose kraštuose nėra valdžioje. Tačiau ten, kur valdžią turi savo rankose komunistai, jie turi prisiderinti prie to, ką dirguoja ir nustato Maskva. Kada laisvųjų Vakarų pasaulio kraštų komunistai kalba, jog kiekvieno krašto komunizmas turi apsižvelgti į "istorines ir aplinkos" sąlygas, iš kurių kuriamas skirtinga tautinė komunistinė sistema, tai yra vien graži propaganda laimėti savo krašto darbininkų simpatijom. Kada komunistai paima krašte valdžią, lieka viena kryptis — Maskva ir jos direktyvos. Tada apie "žmonišką, tautinį" komunizmą negali būti kalbos.

Kremlius bijo laisvės apraiškų

Čekoslovakija pamoko. Juk ir Dubčeku metu ji pasiliko kariniame bloke, diriguojamame Maskvos. Juk ir to meto Čekoslovakijos komunistų vadai liko ištikimi politinei-karinei Maskvos nustatytai linijai, anksčiau padarytiem įsipareigojimų Maskvai. Siekdami savąjį komunizmą padaryti "žmoniškesniu", jie nepakartojo 1956 metų Vengrijos pavyzdžio. Jie norėjo gauti bent tiek laisvės, kiek jos turi komunistai laisvuose kraštuose, su Maskvos palaiminimu ir pritirimu. Tačiau Maskvai visa tai atrodė pavojinga.

Tokie pavyzdžiai, kokie pasireiškė Čekoslovakijoje, galėjo užkirsti ir kitus komunistinius kraštus, nes visur po komunistiniais pelenais rusena laisvės žarijos. Maskva bijo dviejų dalykų: laisvės ir demokratijos apraiškų, nes tai priešinga proletariato (tikriausiai — kompartijos) diktatūrai.

Tokia yra Prahos pamoka. Komunizmas pasmaugia ne tik laisvę, bet ir tas teises, kurias darbininkai yra išsikovoje kituose kraštuose. Visa tai rodo, kad maskvinis komunizmas, priemestas kitiem kraštams, yra ne kas kita, kaip biurokratinės klasės diktatūra.

V. Mar.

BAŽNYČIOS GYVENIMO SROVĖJE

Kunigų celibato reikalui griežtas popiežiaus Pauliaus pasisakymas prieš to klausimo svarstymą kalbas pritildė. Tačiau popiežiaus pageidavimas, kad kunigai kasmet atnaujintų celibato apžadus, Amerikoje nerado pritarimo. Juos pakartoti pasižadėjo Baltimorės, St. Louis, Dubuque ir Los Angeles arkivyskupijos. — Brooklyno arkivyskupo Mugavero iniciatyva kunigų konferencija svarstė ir priešų išvadą, kad **klebonai tebutų skiriami ribotam laikui** — 6 metams; terminas galėtų būti pratęstas dar dviem kadencijom, vadinasi, viso 18 metų. Apribojimas padėtų ateiti į pastoračijos darbą jaunesnio amžiaus klebonams, antra, nepadarytų juos lyg savos parapijos amžiniais savininkais. Sprendi-

mas bus pasiūstas Romon tvirtinti. — New Yorko valstijos vyskupų konferencija svarstys klausimą **sukurti New Yorko valstijos ribose naujas šešias vyskupijas**, nes dabartinės vyskupijų ribos nepatogios lankstesnei pastoracijai. — Vyskupijų laikraščiuose išgaugo atvirą ir aštri kritiką **Bažnyčios administracijai**. Vyskupas Sheenas pasisakė prieš ją, bet ir The Tablet tada ėmėsi kritikuoti vyskupą Sheeną. Tai nauja Amerikoje, kurioje vyskupai ar net klebonai atrodė neliečiami.

— **Bostone kardinolas Cushingas** atšaukia nuo š.m. birželio pabaigos leidimą Sv. Kryžiaus vienuolijai veikti arkivyskupijos teritorijoje. Atskiriem vienuolijoms nariam leidimai galės būti duodami. The Tablet rašo, kad tos vienuolijos atskingieji nariai buvo pasirašę smerkimą kardinolui Cushingui, kad jis slaptaitarėsi su miestu dėl perleidimo miestui mokyklos už 4 mil., nors jos vertė esanti 7 mil. Mokyklą tenka likviduoti, nes per metus ji duoda 170,000 dol. nuostolio.

The Tablet kovo 19 įsidėjo pranešimą apie Clevelando Grandinėles spektaklį New York'e balandžio 4. Tame pat nr. įsidėjo Charles Binkins nuotrauką iš Kultūros židinyje surengtos dailės parodos.

M. Gustaičio sukaktis

Okup. Lietuvos spauda paminėjo poeto pedagogo kun. Motiejiaus Gustaičio 100-sias gimimo metines (vasario 27). Aloyzo Sušinsko straipsnyje "Tiesoje" (vas. 27) pripažįstama, kad M. Gustaitis daug pasidarbavęs Suvalkijos, ypač Dzūkijos kultūriname bare. Esą, Gustaičio poezija "didelių aukštumų nepasiekė, bet jo eilės yra originalus indėlis į lietuvių poezijos lobyną". Nurodyta, kad M. Gustaitis — vienas iš pionierių, kuris praskynė kelius lietuviškosioms monografijoms.

Kiaušiniai į Rusiją

Iš okup. Lietuvos į Volgo-grado srities Černuchinsko paukščių fabriką išsiųsta 40,000 kiaušinių siunta. "Vyresniojo brolio" ūkį sušelpė, kaip pasakelbta "Komj. Tiesoje" (vas. 22), Tauragės rajono Taurų sovchozas. (Elta)

MANFRED KYBER

PAŽADĖTOJI ŽEMĖ

(6)
Voveriuko atneštą gėlę brolis Emanuelis įdėjo į elnienės pieną, kurį sugirdė sergančiam meškos vaikui. Vos tik išgėręs, meškiukas tuojau užmigo. — Miela sėse, — kreipėsi brolis Emanuelis į mešką, — jūs daug elnių nužudote ir suėdate, o štai elnienė davė tavo sergančiam vaikui pieno. Rytą tavo vaikas dėl to jau bus sveikas.

Meška susijaudinusi pažadėjo niekada daugiau elnių nei jų vaikų ne tik pati nežudyti, bet ir pasakyti visom kitom meškom — visai meškų giminei, kad niekas iš jų niekada daugiau jokio elnio nežudytų ir neskriaustų. Tai buvo antras nepaprastas dvasinio gyvenimo įvykis, brolio Emanuelio laimėjimas.

— Dabar tu, sėse, gali pamiegoti. Aš pabudėsiu prie tavo vaiko, — pasisiūlė meškai brolis Emanuelis.

Išvargusi meška giliai atsiduso, atsigulė po brolio Emanuelio kojomis ir ramiai, kietai už-

migo. Rytą prabudusi, labai nudžiugo, pamačiusi savo vaiką bėgiojantį trobelėje ir bežaidžiantį su medžio rutuliukais. Rutuliukai buvo labai dailūs ir labai patiko ne tik meškiukui, bet ir meškai. Ji, kaip mokedama, nuoširdžiai dėkojo voveriukui už jo pastangas ir triušą, o broliui Emanueliui — už tokį kilniadvasiškumą ir gerą širdį, už stebuklingą jos vaiko išgydymą.

— Aš pats vienas nebūčiau galėjęs jo išgydyti. Tas stebuklas didele savo dalimi priklausė nuo jūsų pačių elgesio, — aiškino meškai brolis Emanuelis. — Už sveikatos tavo vaikui grąžinimą turėtum būti dėkingas voveriukui ir elnienei. Aš teatlikau tik vyresniojo brolio pareigą, sekdamas jo pramintu gerų darbų keliu.

Dabar meškai paaiškėjo įvykio esmė. Ji pati ir jos vaikas atsisveikindami žemai nusilenkė iš dėkingumo ir padavė savo letenas broliui Emanueliui ir voveriukui. Meškiukas nešėsi jam dovanotus medžio rutu-

liukus, kad turėtų kuo žaisti grįžęs į savo namus. Tuo būdu brolis Emanuelis užmezgė ryšį su stipriausiais miško gyventojais.

Siame miške niekada daugiau niekas elnių ir stirnų ne užpuldinėjo ir nežudė, o broli Emanuelį visi plėšrieji dideli žvėrys pažino, gerbė ir susitikdami iš tolo sveikino, gi meškos murmėdamos žemai lenkė prieš jį savo galvas. Vilikai ir lapės, žvelgdami į jį, mandagiai sulodavo, laukinės gys katės — lūšiai draugiškai miaukšdavo. Atsakydamas žvėreliams ir sveikinimams, brolis Emanuelis juos laimindavo.

Visi žvėreliai ir paukščiai taikliai ir darniai vienoje miško gyventojų bendruomenėje gyveno, tarytum būtų pasirašę tarpusavio nepuolimo sutartį. Visa tai buvo vyresniojo brolio Emanuelio nuopelnas.

TAIKOS KARALIUS

Brolis Emanuelis gražiai sugyveno ne tik su gyvais miško gyventojais — paukščiais ir žvėrimis bei žvėreliams. Jis jau buvo pasiekęs tokį tobulumo laipsnį, kad, lyg savo sielos akimis, dieną ir nakties tamsoje matydavo kitiem nematomas būtybes, kurios miške su juo vaikščiavo ar trobelėje su juo sėdėdavo po Nukryžiuotojo kančios simboliu. Tai buvo be-kūniai ne šio pasaulio gyventojai, vyresnieji broliai, anksčiau

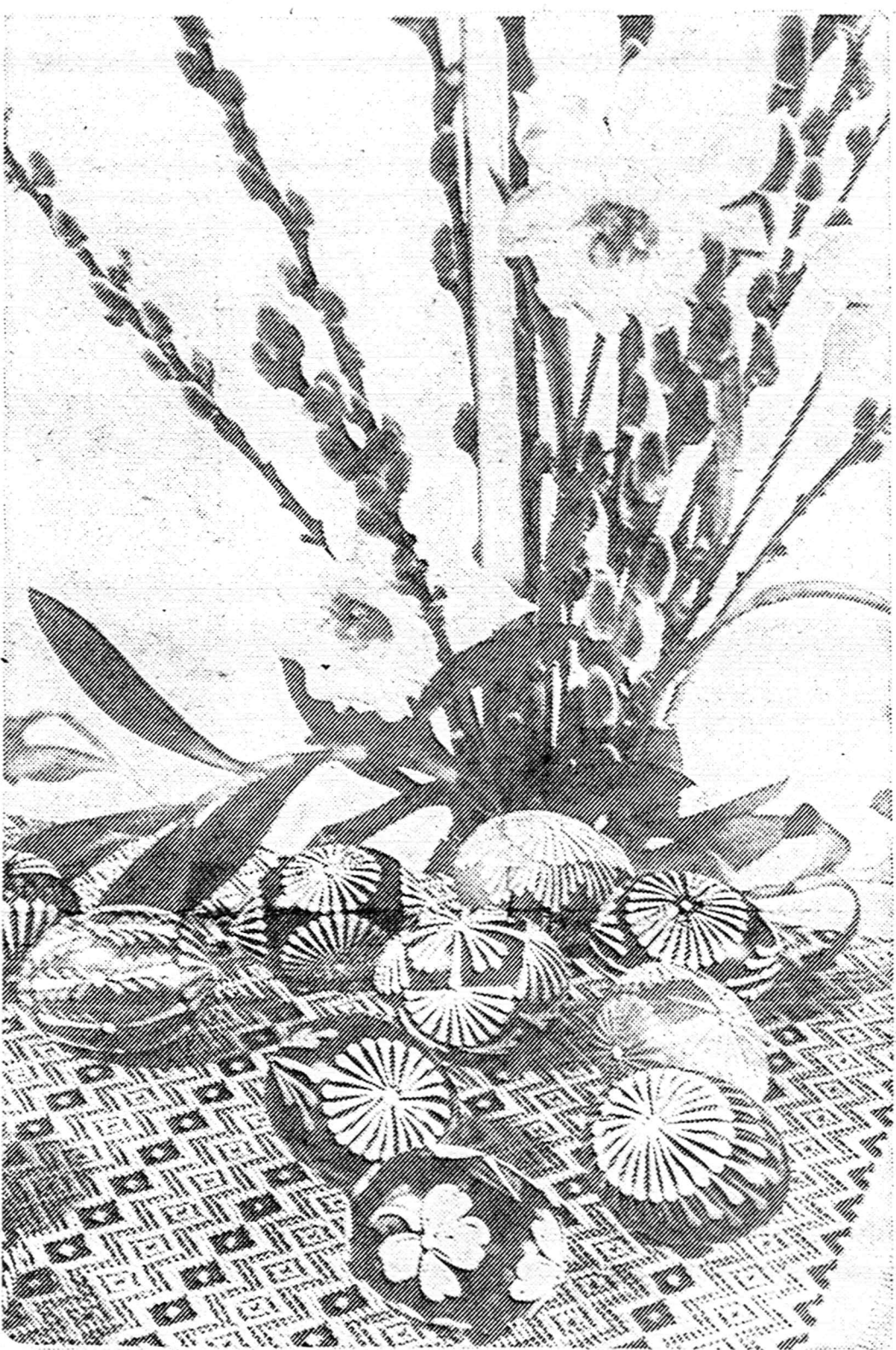
vaikščioję tais pačiais erškėčiuotais, nuodėmingais žemės keliais.

Atsitiko kartą taip, kad broliui Emanueliui besikalbant su vyresniųjų brolių dvasiomis, miške kilo didelis triukšmas. Būriai įsibauginusių miško gyventojų — žvėrių galvotrukčiais bėgo iš miško į kalną, kur savo trobelės pašalėje sėdėjo brolis Emanuelis.

— Miške įvyko kas nors nepaprasto, kas nors baisaus, — tarė voveriukas, kuris ankstyvą rytmetį jau buvo atsikėlęs. Tuojau atskrido pelėda, kuri atsitūpė prieš broli Emanuelį.

— Tai karalius. Jis su didele pėsčių ir raitų žmonių minia, su daugybe gražiai išpuoštų arklių, su pulku pikčiausių šunų yra atvykęs miškan medžioti. Visi žvėrys ir paukščiai, pajutę pavojų, bėga ieškodami prieglobsčio tavo, vyresnysis broli, mažosios trobelės artumoj. Kelias tolimas, o jie nenori palikti savo vaikų. Jiegu tu nepadėsi jiems pasislėpti, jiems greis mirtis. Esu vienintelis palkūstis, galįs patamsyti skraidyti. Todėl, visų deleguota, atskridau prašyti tavo pagalbos, — taip kalbėdama, pelėda drebėjo iš išgąsčio.

Brolis Emanuelis susižinojo su savo vyresniaisiais broliais iš "anapus". Jų veikimo dėka miške tuojau pasklido tiršta, tamsi migla, kuri lyg kokia juo-

Velykų stalo margučiai ir gėlės

Nuotr. R. Kisieliaus

Kompozitoriaus Juozo Strolia minėjimas Chicagoje

Kovo 8 Chicagoje, Jaunimo centro salėje, mirties metinių proga buvo paminėtas kompozitorius Juozas Strolia. Tai buvo didingas velionies kūrinių koncertas, sutraukęs gausų būrį jo gerbėjų.

Programos atlikime dalyvavo solistai, ansambliai — „Aidučiai“, „Dainavos“ — ir Vyčių chorai. Choram dirigavo: Alice Stephens, kompozitoriaus sūnus Faustas ir Vytautas ir buvęs jo mokslo draugas P. Armonas. Sūnus Herkulis, smuiko virtuosas, atliko solo savo tėvo porą kūrinių ir kitiems kūriniams smuiku palydėjo. Vakari vadovavo akt. A. Dikinis, fortepionu palydėjo pianistas M. Motekaitis.

Programa plati ir įvairi. Jai įvertinti reikėtų nemaža vietos. Apsiribosiu kalbėdamas suglaustai.

Koncertas pradėtas velioniui skirtu poetės Ados Karvelytės-Dubauskienės taikliu, nuosirdžiu, gilios minties eilėraščiu.

Vyčių choras, diriguojamas velionies sūnaus Fausto, sudainavo: Linelius roviau, Ankstirytą ir Šianapiūtės dainą. Visos liaudies melodijos plačiai, įdomiai išvystytos, sumaniai panaudojant imitacijas, melodinius atitolimus, polifoninę slinkti, gražų ir gyvą balsų judėjimą. Kompozitorius puikiai įrodė savo gilų supratimą liaudies me-

lodijos dvasios ir nuodugnų pažinimą choro „paslapčių“. Nepašykštėta tų įvairumų parodyti.

Solistės Pr. Bičienė ir R. Mastienė duetu sudainavo Anoj pusėj Nemuno ir Vai ir prijo; paskutinią dainą buvo su choro pritarimu. Abi liaudies melodijos. Jos tokios paprastutės, bet jautriai autorius į jas įsigilinta ir daug grožio jomis išryškinta. Solistas V. Liorenas, akomponuojant F. Strolia, padainavo: Bėriėj žirgeliai (liaudies daina), Ilgesys (žodžiai B. Brazdžionio) ir Praeina eros (žodžiai J. Mikuckio); stambiu bosu nuotaikingai atlikta. Pr. Bičienė maloniai ir skambiai atliko solo: Tolimas kaimas (B. Brazdžionio) ir Pasakėlė (V. Prosciūnaitės).

Gražiabalsės „Aidutės“, Alice Stephens vadovaujamos, sudainavo: Užaugo berželis, O kai ašėjau (liaudies dainos), Tykus buvo vakarėlis (P. Rimkevičiaus), Trys seselės žlugta skalbė (liaudies) ir Nam (originali). Dainavo nuotaikingai, gražiai darna ir tarme. Jos sugebėjo suprasti autorius panaudotos švelnios, įvairaujančios harmoninės raidos eigą. Klausytojai širdingais plojimais dėkojo jaunom akademikėms, sugebantioms dainuoti taip skambiai ir gyvą balsų judėjimą. Didelė pagarba dėl to tenka vadovei Alice Stephens.

J. ZILEVIČIUS

Po pertraukos velionies sūnus smuikininkas Herkulis Strolia atliko Sceną prie šulinio, Romansą ir Souvenir de Lithuanie, akomponuojant M. Motekaičiui. Kūriniai parašyti panaudojant liaudies melodijas, plačiai, variacijų būdu, meistriškai tai vystant į didelį, sudėtingą, smuikininkui malonų groti kūrinių. Autorius buvo puikus smuikininkas, smuikui panaudojo įdomias techniškas priemones. Nors veikalą sunku atlikti, bet smuikininkas, išaukęs į pirmąjį solistą, lengvai perdavė savo tėvo mintis, sukaupė ir pagrįstas liaudies melodijų savybes, kurios giliai smigo į klausytojus ir gerai visiem buvo suprantamos.

Tos rūšies kūrinių beveik visiškai neturime, neskaiciuojant Lietuvoje nemažai dabartinių laikų sukurtų. Gaila, kad tokios aukštos kultūros smuikininkas nėra kviečiamas su koncertais mūsų kolonijose. Sprendžiant iš klausytojų širdingo ilgo plėtimo, koncertuose jis turėtų gerai pasisekima. Savo laiku smuikininkas yra buvęs JAV kariuomenės orkestru solistu; tai daug pasako apie jo pajėgumą.

Sol. R. Mastienė nuosirdžiai atliko tris originalius kūrinius: stipriai dramatingą Audrą (žodžiai J. Mikuckio), Nakties akimirką ir Sapną apie šiaurę (abiejų žodžių K. Bradūno). Visi kūriniai savo nuotaika skirtingi; solistei juos pavyko gerai atlikti; taip pat ji įdomiai atliko, smuikui palydint, su piano

palyda Tremtinio giesmę (žodžiai P. Jurkaus).

Toliau dainavo jungtinis choras, sudarytas iš „Dainavos“ ansamblio ir Vyčių choro. Pirmuosius du kūrinius dirigavo velionies sūnus Vytautas Strolia (New Yorko vyrų choro dirigentas), kitus — velionies mokyklos draugas maestro P. Armonas.

Sudainuota: Valiok, dalgeli (liaudies), Parvesk, Viešpatie (žodžiai P. Jurkaus, solistas J. Vaznelis); Marija (žodžiai A. Karvelytės-Dubauskienės, sol. Pr. Bičienė) ir Tvanas (žodžiai V. Mikolaičio Putino, sol. J. Vaznelis). Choras labai švelniai ir darniai pritarė solistams.

Kūriniai savo didingumu ir kompozitoriaus giliai atkurti tekstuose išreikšti pergyvenimai darė įspūdžio klausytojams. Tai nebuvo vien tik matematiškas akordų taikymas harmoniniam sąskambiui, bet kalbėta širdies kalba: jautrumu, sielvartu, skausmingais jo išsakytais. Kompozitoriaus kūrybinis pasirušimas ir technikos apvaldymas įgalino jį laisvai reikšti brandžiomis harmoninėmis spalvomis.

Kaip matome, J. Strolia kūrybinis autorinis koncertas buvo labai margas, parodė, kaip plačiai jis vartojo įvairias muzikinės kūrybos rūšis. Visose jis įdomus ir savitas.

Man, kaip buvusiam Klaipėdos konservatorijoje jo teoretinių disciplinų mokytoju, buvo nepaprastai įdomu sekti J. Strolia muzikinės kūrybos kelią, kuris atliekamuose kūriniuose, lyg veidrodyje, atsispindėjo. Prieš pusmetį miręs jo mokyklos suolo draugas komp. J. Bertulis savo kūryboje reikšė visai skirtingą kalbą. J. Kačinskas net su ketvirtatone kūryba Vakarų Europoje pasižymėjo. Komp. Alf. Mikulskis, su lietuvišiais liaudies dainas demonstruodamas, veik visą V. Europą aplankė drauge su žmona Ona, kanklių orkestru vadovu. St. Sodeika garsėjo su savo kūriniais „Šiaurės pašvaistė“. Dabartiniu metu Lietuvoje veikia komp. J. Švedas garsėja iki šių dienų harmonizavęs ir išleisęs šimtus liaudies melodijų. Yra ir daugiau. Visi tas pačias disciplinas muzikos teorijoje studijavo, bet, kiek atsime, klases darbai visi skyrėsi, nors ir tą patį uždavinį rašydami.

Susikaupęs klausiausi J. Strolia tokios plačios apimties į-

Kompozitoriaus Juozo Strolia minėjime Chicagoje dainuoja Lietuvos Vyčių ir Dainavos ansamblio jungtinis choras, diriguojamas Petro Armono, ir solistas Jonas Vaznelis. Nuotr. V. Noreikos

vairiausių kūrinių, brandžiai sukurty. Tai Klaipėdos konservatorijos darbuotojas įnašas lietuvių muzikos kultūroje. Nuskambėjus paskutiniams choro akordams, ašaros akyse sužibėjo iš gailėsčio, kad jau keturi kūrybingi minėtos mokyklos vyrai (ketvirtas — M. Budriūnas, miręs Vokietijoje prieš porą metų), mano akivaizdą pradedant muzikos mokslus, pribrendo, daug sukūrė ir pasitraukė iš mūsų tarpo. (Pereitų metų pabaigoje teko dalyvauti komp. J. Bertulio minėjime, kur Faustas Strolia su Vyčių choru, solistais ir jungtiniu Chicago lituanistinių mokyklų choru atliko jo didingą kantatą „Sugrįžimo giesmė“).

Sio ilgai nepamirštamo vakaro organizatoriai buvo velionies sūnus su gerbėju būreliu. Velionis sugebėjo savo vaikam įskiepyti muzikos meilę. Jie seką jo keliais.

Kaip programoje pažymėta, pilnas skiriamas velionies kūrinių išleidimui. Kūrinių sukūrta virš 300. Būtent: dainų solo balsui su fortep. — 44, religinių giesmių solo su vargonais — 3; dainų duetam solo su fortep. — 11, dainų mišriam chorui a capella — 42; dainų vyrų chorui — 61; dainų chorui su solistais — 12; religinių giesmių chorui su vargonais ir solistais — 17; dainų lygiem balsam — 49; instrumentalinės muzikos — 26. Yra ir kitokių raštų, bet ypatingai svarbų būdas disciplinas muzikos teorijoje išleisti parinktus kūrinius, kokių šiandien yra didelis trūkumas. Juos išleisus, nebūtų reikalo jų importuoti iš kitur ar naudoti vertimus. Tam būtų turėtų būti sudarytas komi-

tetas, ir dažnai spaudoje reikėtų tuo reikalu rašyti. Negalima pamiršti ir akt. A. Dikinio, meniškai ir santūriai pravedusio programą, tarpuose paskaitant ištraukų iš velionies raštų.

Atsilankiusių tarpė buvo vysk. V. Brizgys, Ged. Kijauskas, S. J., jėzuitų provinciolas, Chicago operos direktorius K. Skaisgirys, visa eilė dainininkų, instrumentalistų, spaudos žmonių.

Programos knygutėje surašyti velionies leidiniai, sudarą leidiniui istorinę vertę. Leidinio išleidimą padengė Ada Karvelytė-Dubauskienė.

Ši minėjimą tenka pavadinti ir Klaipėdos konservatorijos auklėtinų viešu pasirodymu. Be pirmiau minėtų Klaipėdoje studijavusių, klausytojų tarpė buvo ir P. Vacbergas, žinomas chorvedys, ir kiti. Programoje velionies mokyklos draugas J. Kačinskas davė kūrybos apžvalgą. Buvo ir buvęs jų mokytojas komp. J. Zilevičius. Todėl ir šis daras „Klaipėdos konservatorija prabiko“.

—Yale (New Haven, Conn.) universitetas užsakė savo bibliotekai L. K. Mokslo Akademijos leidinius. Labiausiai jis įvertino L. K. Mokslo Akademijos leidžiamą Metraštį ir paprašė atsiųsti visus išėjusius toms. Akademia tuojau pasiuntė Yale universiteto bibliotekai I-IV Metraščio toms. Metraščio V-tasis tomas yra spausdinamas. Visus Akademijos leidinius taip pat gauna Kongreso biblioteka Washingtone, New Yorko Public Library, Fordhamo, New Yorko ir Buffalo, Pensilvanijos (Philadelphia) ir kitų universitetų bibliotekos.

KOVO MĖN. AIDAI

Straipsniai: Juozas Girnius — Pranas Kuraitis; Andrius Bal-tinis — Sovietinė etika ir krikščionybė (A. Maceinos veikalas); dr. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M. — Pranciškonai observantai Lietuvoje XV ir XVI a.; Ignas Malėnas — Kaip ginė skiemenų metodus.

Iš grožinės literatūros: Iš niderlandų poezijos (vertė Zenta Tenisonaitė); Medardas Bavarskas — Elegijos (eil.); Romualdas Lankauskas — Krantas jau visai arti (novelė).

Apžvalgoje: A. Paškus — Perteklius išsiskiria pertekliu; Juozas Zilionis — Pedagogui Ignui Malėnui 70 metų; Birutė Cipli-jauskaitė — Baltų literatūrų

simpoziumas; K. Kalvėnas — „Neaiškumo patologijos“ mįslės; Mūsų buitijė.

Recenzijos: Alaušius — M. Vaitkaus nepriklausomybės meto atsiminimai; Kest. Keblys — Gyvenimas be jokio heroizmo (R. Lankausko novelės); dr. J. Balys — Monografija apie Dieveniškės.

Viršelio 1 psl. M. K. Ciur-lionis: Draugystė. Šis numeris iliustruotas Alb. Elksaus kūrinių nuotraukomis.

Aidus leidžia lietuviai pranciškonai; redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, O.F.M., 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

K. Zoromskio paveikslas detalė. Paveikslas buvo išstatytas jo parodoje — Phoenix galerijoje.

APIE DAIL. K. ŽOROMSKIO PARODĄ

Dail. Kazimieras Zoromskis, kuris gyvena New Yorke, vasario 17 — kovo 7 buvo surengęs savo tapybos kūrinių parodą Phoenix galerijoje, Manhattane. Paroda buvo garsinta specialiuose galerijų informacijų biuleteniuose, laikraščiuose. Skelbimai buvo net ir New York Times. Čia skelbiame du vertimus, vieną iš Arts Magazine, kovo mėn. laidos, ir Francee Amerique vasario 26 nr.

Arts Magazine rašo:

„Patikėsite tai, ar ne, — štai žmogus, kuriam patinka Long Island geležinkelis. Kazimieras Zoromskis pagrindžia savo meną pavidalu skelbimų lentų, kurias tamstos matysite ten. Iš pirmo žvilgsnio, jo drobės atrodė, kaip tikri nudraskyti skelbimai. Tada tik susigriebė, kai jis visa tai nutapė — nudraskymus ir visa kita.

Ir visa tai jis daro, kaip jis sako, iš prisiminimų, nors praleidžia ant geležinkelio ilgas valandas, studijuodamas tikrą jų esmę.

Jis yra tikras ekspertas perduodamas šiuos subtilius niuansus, daugybę jų variacijų, kaip tie popieriai nuplėšyti arba sutepti. Net jaučiamas sluosnis ant sluosnio šių „nuplėšytų“ skelbimų.

Didžiausią įspūdį sukelia tai, kaip tai daugumoje padaryta, kad jis pastato priešpriešais šių įvairių skelbimų dalis.

Tokie nuplėšyti gabalai leidžia įdomias techniškas galimybes, o klajai, kurie naudojami skelbimams kliauti, duoda idėjas tekstūrų galimybei. Peršviečiantis balto popieriaus sluosnis per juodą pagamina labai įdomią optinę pilkojo iliuziją. Sumurzinimai ir suteptimai čia taip pat turi savo rolę,

tik, žinoma, tų suteptimų nėra sąžininguose Zoromskio sprendimuose. Daugumoje šių darbų kaip svarbus faktorių dažniau naudojamas piešinio tikrumas negu akla ištikimybė gamtai. Be reikalo ieškotume mes šiuose darbuose atsitiktinumo, nes jie nėra jokie atsitiktinimai patys savyje. Priešingai šios kompozicijos yra labai atsargiai išpildytos. G.B.“

Francee Amerique vasario 26 nr. rašo:

„Netikras kolažas? Taip. Bet talentas ir techniškas naujumas neleidžia praeiti pro šali, neatkreipus dėmesio. Gi tikrumoje šioje naujoje Zoromskio atmainoje randame gilų originalumą.

Dailininkas piešia ir po to išpūdingai ir plačiai išdėsto savo tapybinius fragmentus dažais, panaudodamas baltą pastą, ar tie fragmentai būtų baigti ar nutraukti. Tokiu būdu sukomponuotas paveikslas iš pirmo žvilgsnio daro kolažo (kliautų popierių) įspūdį, prie kurio, žinoma, tuojau prisijungia jo paties dvasinis pasaulis iš „egzistencinės“ tikrovės tokio motyvo, kurį nelengva perduoti toms priemonėmis, kur kiti panaudotų kliavimą.

Nepalaujamas vaizdo tapybinis žaidimas pagyvina šią miestietišką atmosferą. Rankos, akys, patetiškos galvos, įvairių mašinų dalys ir kitoki įrankiai — viskas viename, gyvename reikšmingam vaizde — alsuojančios dienos aktualijos nuogai parodytos drobėje ir primena tos rūšies skelbimus, kurie nudraskomi praeivių arba neramių elementų, kuriems kandi ir žiauri gyvenimo poezija yra apkartusi.

Saint Evremond.“

Dail. K. Zoromskis kalbasi su skulptoriu P. Vaškiu. Nuotr. V. Maželis

Detalė K. Zoromskio paveikslas, kuris buvo išstatytas parodoje Phoenix galerijoje Manhattane.

Sėkminga Putnamo seselių popietė

Kovo 15 Philadelphiaje buvo surengta popietė Putnamo seselėms. Ji buvo sėkminga, nes atsilankė motinė M. Aloyza, seselė M. Paulė, seselė M. Beatrice ir seselė M. Dalia, mum gerai pažįstama iš stovyklų kaip seselė M. Viktorija.

Sv. Andriejaus parapijos salėje susirinko nemaža žmonių. Visi norėjo išgirsti seseles, jas pamatyti ir su jomis pasikalbėti. Dalyvavo ir kun. K. Pugetis iš Baltimorės, kaip tik tą savaitgalį vedęs rekolekcijas.

Programą pravedė Teresė Gečienė, kuri pati ilgą laiką Putname stovyklavo, o vėliau buvo viena iš vadovių. Gražiai pristatytos ir šiltai sutiktos seselės.

Motinė M. Aloyza mus pasveikino ir trumpai supažindino su jų darbais bei rūpesčiais dabartiniu metu. Stovykla Nerinaga dar yra kūrimosi stadijoje, tačiau jau šią vasarą tenai vyks seselių vadovaujama mergaičių vasaros stovykla, moksleivių ateitininkų rytinio pakraščio ir keletas kitų stovyklų. Matulaičio senelių namai reikalingi dar daug darbo. Konkrečiai, ten yra vietų slaugėms.

Seselė Paulė papasakojo skaidres iš mergaičių stovyklų Putname ir Dainavoje, iš seselių darbų su mažais ir jaunais, Putnamo bendrabutyje ir senelių namuose.

Trumpą meninę programą atliko Virg. Mikėnienė, paskaitydama seselės Jurgitos ir Vyt. Mačernio eilėraščių. Rimas Juzaitis akordeonu pagrojo lietuviškų melodijų. Jis vasaros metu su savo akordeonu talkina Dainavos mergaičių stovykloje;

Solistas Stasys Citvaras balandžio 4 d. Philadelphiaje atiteitininkų rengiamame koncerte.

Solistė Violeta Čižauskaitė-Balčiūnienė koncertuos Philadelphiaje atiteitininkų ruošiamam koncerte balandžio 4.

PHILADELPHIA, PA.

Šiais metais ruošiasi vėl ten važiuoti. Maloniai nuteikė išsiriavusios uniformuotos Putnamo pereitą vasarą stovyklavusios mergaitės: Aušra ir Gintarė Gečytės, Rėda ir Rasa Ardytės (truko Ramunės Sileikaitės). Jos padainavo porą stovyklinių dainų.

Po trumpos pertraukos, visiems pasistiprinus kava ir namuose keptais pyragaičiais, buvo dovanų paskirstymas laimėjimų keliu.

Dailininkės Jadvygos Paukštiešės paveikslą laimėjo Kreivėnienė iš Chesterio. Skulptoriaus Petro Vaškio vaza teko Pranui Barui, įteikiamam seselėms stambiausią auką (200 dolerių). Lietuviškai austą takelį laimėjo Vytas Muraška, dailaus darbo Jono Skladičio kryželį — prof. A. Salys, švieslas tulpes tamsiam medyje — L. Mašaitytė iš New Jersey. Genovaitė Roman-Ramanauskienė įteikė seselėms iš loterijos susidariusią auką.

Popietė pasibaigė, tačiau tikime, kad seselių rėmėjų būrelis

neišsiskirstys, kad susitelks į dar didesnę būrį ir ateityje suroš seselėm dar ne vieną parengimą. K.J.

Pavasarinis dainos ir muzikos koncertas

Balandžio 4, šeštadienį, 7:30 val. vak., Sv. Andriejaus parapijos salėje įvyksta Philadelphiaje ateitininkų ruošiamas dainos ir muzikos vakaras. Koncerto programą atliks solistė Violeta Čižauskaitė-Balčiūnienė iš Bostono, solistas Stasys Citvaras ir muzikas Algirdas Kačanauskas, abu iš New Yorko.

Violeta Čižauskaitė-Balčiūnienė, sopranas, baigusi muzikos studijas kolegijoj Indianoj, toliau jas gilino Florencijoje, Italijoje, ir Bostono konservatorijoje. Ji yra sėkmingai koncertavusi Italijoje, Bostone, Clevelande, Columbus, Detroite, New Yorke, Providence, Waterbury ir Worcesteris. 1968 rugsėjo 28 Clevelande laimėjo pirmą vietą Dirvos jaunųjų dainininkų koncerte.

Stasys Citvaras, bosas, dainavęs 10 metų Rio de Janeiro ope-

roj, Brazilijoje, 1955 atvyko į Ameriką ir Chicagoje dvejus metus dirbo konservatorijoje kaip asistentas, turėjo keletą koncertų ir dainavo lietuviškoje operoje. Persikėlęs į New Yorką, šešerius metus dainavo ir koncertavo su rinktinėmis kazokų chorų, važinėdamas po visą pasaulį, daugiausia po laisvuosius vakarų Europos kraštus. Pasikūniuojau metu sėkmingai pasirodė Clevelande ir daug kartų New Yorke. Yra įdainavęs keletą plokštelių.

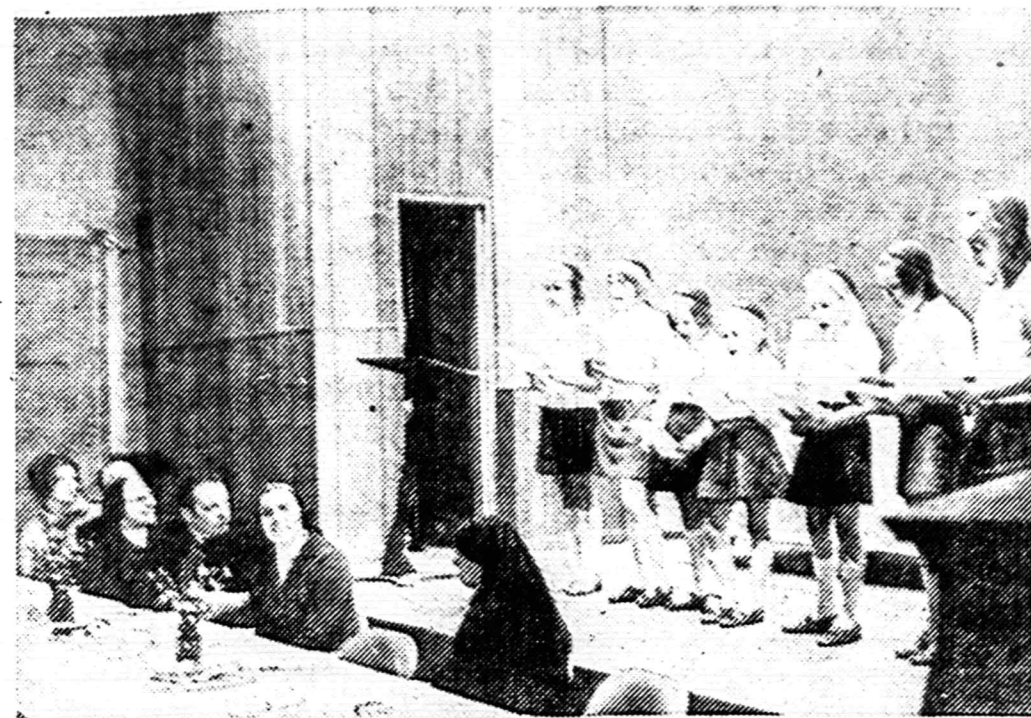
Solistam akomponuos Algirdas Kačanauskas, muziką studijavęs Kauno ir Stuttgarto konservatorijose. Jis vadovavo daugeliui lietuvių dainos meno kolektyvų ir dabar sėkmingai reiškiasi N. Y. lietuvių muzikiniame gyvenime, kaip chorų dirigentas ir akompaniatorius.

Tikime, kad ne tik Philadelphiaje, bet ir apylinkėse vietovėse lietuvių susirinkus šventiškai pramogai pasidžiaugti lietuvių kompozitorių muzikos kūriniais ir operų arijomis. Ypačiai kviečiamas ir laukiamas jaunimas.

Po koncerto linksmas pobūvis prie geros Evening Star ovestro muzikos veikiant bufetui. R.K.J.

Philadelphiaje kalba motinė M. Aloyza Putnamo seselių popietėje

Praeitą vasarą stovyklavusios dainuoja Putnamo seselių popietėje Philadelphiaje.

Seselė M. Paulė rodo skaidres seselių popietėje Philadelphiaje

AR VIEN TIK NUTARIMAIŠ GYVENSIME?

Šias mintis kelti verčia daugelio mūsų organizacijų veikla. Kviečiami seimai, šaukiami susirinkimai, posėdžiai, gražiai kalbama, rašomi protokolai, nustatant gaires ateities veiklai, bet nemaža nutarimų lieka popieriuje, o darbais labai mažai pažengiama pirmyn. Dėl šių ir panašių priežasčių nedidelis organizacijų skaičius gyvuoja, o daugelis tik vegetuoja arba baigia vegetuoti.

Norėčiau kiek paliesti Lietuvių Romos Katalikų Susivienijimą Amerikoje. Ryšium su jo 64-tuoju seimu — Waterburyje,

spaudoje pasirodė nemaža dėmesio verti du straipsniai: "Susivienijimų saulėlydis" (Lietuvių Fronto Bičiulių žurnale) Laisvė, 1969 spalio mėn. 46 numerioje) ir "Katalikų Susivienijimo Seimas Waterburyje" (Darbininke, 1969). Juose rasim daug tiesos, kur eina Susivienijimas ir kas jo laukia netolimoje ateityje, jei nebus padaryta greitu reformų. Tas mintis patvirtina viena iš seimo rezoliucijų, būtent:

"L.R.K.S.A. 64-tasis seimas, matydamas, kad Susivienijimas nėra padaręs didesnės pažangos apdraudus reikaluose dėl narių prieauglio stokos, susirūpinęs, kad pinigiska infliacija kasmet nuvertina mūsų organizacijos turtą, siūlo sudaryti komitetą iš trijų narių, susipažinusių su Amerikos finansiniais ir prekybiniais būdais; komitetas pasitars su amerikiečiais, pilnai patyrusiais fraterininių apdraudų reikaluose, ir

iš tų pasitarimų paruos studiją tolimesniam mūsų Susivienijimo išlaikymui pagal Amerikos socialinį ir ekonominį gyvenimą. Reikia reikalauti, kad tokia studija būtų paruošta vienerių metų laikotarpyje, nelaukiant kito seimo."

Rezoliucija buvo seimo priimta. Į siūlomą komitetą buvo išrinkti: inž. Antanas Rudis, kun. P. Činikas, MIC, ir Ignas Sakalas.

Po šio nutarimo praėjo jau 9 mėnesiai. Iki metų laiko liko vos 3 mėnesiai. Bet, kiek žinoma, šis gana svarbus ir lemtingas mūsų Susivienijimo darbas nėra pajudėjęs iš vietos. Daug buvo tikėtasi tiek seime, tiek visų Susivienijimo narių, kad išvardintieji asmenys, kaip ilgamečiai Susivienijimo nariai, gerai pažįstą šį darbą bei nemažą Susivienijimo rūpinęsi įvairiais būdais bei laikais, nelauks paskutinės minutės, bet skels

(nukelta į 6 psl.)

ROCHESTER, N.Y.

Sv. Petro ir Povilo draugijos susirinkimas buvo vasario 10. Susirinko nemaža narių. Kai kurie nariai susimokėjo nario mokesčių ir išėjo. Taip likusiųjų pasidarė mažoka.

Pirmininkas Petras Pekūnas 8 v.v. atidarė susirinkimą, protokolo raštininkas perskaitė kokia buvo praėitų metų apyvarata. Pasirodo, draugija finansiškai laikosi gerai. Revizijos komisija rado, kad knygos vedamos tvarkingai. Pirmininkas pranešė, kad išdininkas Kazimieras Zlatkus, d-joje dirbęs 32 metus, pasitraukė iš savo pareigų dėl senatvės. Pirmininkas jo vietą pristatė sūnų Jurgį Zlatkų. Visi nariai tam pritarė.

Dabar valdybos sąstatas yra toks: pirm. Petras Pekūnas, fin. rašt. Antanas Povilonis, nutarimų raštininkas Valtėris Masulis, išdininkas Jurgis Zlatkus, ligonių prižiūrėtojas Kazys Slevas atsisakė iš savo pareigų.

Kitas draugijos susirinkimas bus birželio 9 d. 7 v.v. Sv. Jurgio parapijos salėje. Visi nariai prašomi dalyvauti. Kartu bus ir vakarienė. Pakalbėsime apie tolimesnį draugijos likimą.

Mirė du nariai: Elzbieta Kundrotienė ir Jonas Palskis, kurį ištiko baisi nelaimė. Sausio 22 jis važiojo per geležinkelio bėgius, ir jam smogė traukinys ir vietoje užmušė. Gražiai juos palaidojom. K.Z.

MANCHESTER, CONN.

Vasario 21 mirė iš naujųjų ateivių Karolina Kazėvičienė (Kaunienė), sulaukusi 71 metų amžiaus. Paliko dvi išteikėjusias dukteris ir sūnų. Buvo laidojama iš Holmes laidojimo koplyčios St. James kapinėse. Laidotuvių rūpinosi dukteris su vyru — Antanina ir Antanas Adomaičiai.

Nors Manchesteris gyvena ne daug lietuvių, bet per budnių dienas koplyčioje lankytojų buvo daug. Sunešta nemaža gražių gėlių. Laidojimo rytą vasario 24 lietuviškai maldas sukalbėjo kun. P. Totoraitis. Pas-

kui buvo nulydėta į Sv. Brigitos bažnyčią, kur mišias aukojo ir pamokslą pasakė kun. P. Totoraitis. Mišiom patarnavo vietinis kunigas, vargonais grojo J. Petkaitis.

Į kapus palydėjo apie 20 automobilių. Kapuose lietuviškai maldas sukalbėjo kun. P. Totoraitis ir užbėrė ant karsto atvežtos iš Lietuvos žemės. Sugiedota Viešpaties Angelas.

Laidotuvių pietūs buvo Manchesterio lietuvių namuose, kur dalyvavo nemažas būrys žmonių.

Dalyvis

IŠ VISUR

— Lietuvos kunigų pareikšimas apie katalikų Bažnyčios padėtį okupuotoje Lietuvoje išstai paskelbtas Australijoje, Adelaidės mieste, leidžiamame laikraštyje "The Southern Cross". Antraštė: "Lietuviai reikalauja atpalaiduoti grandines" ("Katalikų Bažnyčia Lietuvoje pasmerkta mirti"). (E)

— Dr. J. K. Valiūnas, Vliko pirmininkas, kovo 20 išvyko atostogų. Jų metu pirmininko pareigas eina vicepirmininkas J. Audėnas. (E)

— Vysk. Antanas L. Deksnys, Vakarų Europos lietuvių vyskupas, paskelbė šiuos paskyrimus: tėv. dr. Klemensas Zalalis, OFM, paskirtas Vakarų Europos Lietuvių Sielovados centro ekonomu ir spaudos administratorium, kun. dr. Petras Celiešius paskirtas paties centro krikščioniškos spaudos direktorium, kun. Rapolas Krauskas paskirtas paties centro religinės spaudos biuro sekretorium.

— Prancūzijos lietuvių kviečia Amerikos lietuvių, besilaukiančius Prancūzijoje, apsilankyti ir lietuviškose įstaigose, dalyvauti pobūviuose, susirinkimuose. Adresai: Prancūzijos Lietuvių Bendruomenė, 26, Rue de Navarin, Paris — 9, Tel. 526. 74-01. Prancūzų Lietuvių Katalikų Misija, 178, Rue de Belleville, Paris — 20. Telef. 797. 33-24.

— Motiejus Karaša, Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas, atsiliepdamas į Pasaulio Lietuvių Archyvo kvietimą rašyti nuo bolševikų pasitraukimo išgyvenimus, parašė tikrai įdomius atsiminimus — "Kelionė iš Lietuvos nuo Raseinių į Vokietiją iki Gross Resepės". Minėta įstaiga laukia ir kitų asmenų atsiliepimų. Pageidaujami dokumentai ir nuotraukos. Palikim ateinančiom kartom nuo bolševikų pasitraukimo pilną ir tikrą vaizdą.

— Pabaltiečių Sporto Federacijos vadovybė sudaro vykdomąsias komitetas, susidedančias iš 12 narių, po 4 iš kiekvienos tautybės. Komiteto prezidiumo kadencijos laikas yra 2 metai ir eilės tvarka išpuola kiekvienai tautybei. Šiuo metu vadovauja latviai ir federacijos pirmininku yra Zanis Zentins iš Toronto. Federacijos vykdom. komitete lietuviams atstovauja Vytautas Jokūbaitis, Algirdas Bielskus (abu iš Clevelando), Kostas Lukošius ir Aloyzas Kuolas (abu iš Toronto). Federacijos būstinė šiuo metu yra Toronto.

— Kipro Petrusko įdainavimų plokštelių išleido Londono lietuvių kultūros klubas. Senieji dainininko įdainavimai restauruoti, garsas išvalytas, naudojant paskutines technikas priemones. Iš viso pateiktos 8 lietuviškos dainos ir 7 įvairių operų arijos. Plokštelių palankiai įvertino ir anglų kritikai.

— Sveikšniškių draugija rengiasi išleisti "Sveikšnos ir Sveikšnos gimnazijos monografiją". Redakcinę komisiją sudaro: A. Rūgytė, J. Slajus, St. Petersonienė, St. Rudys, L. Miečienė ir A. K. Jasas. Sudarytas monografijos planas, paskirstytos temos. Leidinio redaktorium išrinktas St. Rudys. Savo atsiminimus ir kitokią medžiagą siųsti Alicijai Rūgytei, 6547 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629.

— Sekmadienį ir šventadienį lietuviškų mišių knygelės, išleistos Kunigų Vieniybės, balandžio mėn. laida jau išsemta. Gėgužės mėn. knygelės užsakymus siųsti jau dabar šiuo adresu: Immaculata Press, Putnam, Conn. 06260.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

290 dol.: Amelia Kems, Great Neck, N. Y.

15 dol.: E. Wilchinskis, Brooklyn, N. Y.

Po 100 dol.: Povilas Kaladis, Woodhaven, N. Y., Ignas Stančaitis, Ridgewood, N. Y. Irašo a. a. Genovaitė Stančaitienė, Algis ir Milda Kvedarai, Iselin, N. J., Edv. Sinusas, Brooklyn, N. Y., Irašo Kukanaušką ir B. Šmusa.

80 dol.: A. V. Černauskas, Astoria, N. Y.

50 dol.: Antanas Kareiva, Chicago, Ill.

Po 30 dol.: K. J. Krušinskis, Woodhaven, N. Y., Victor Volin, Ozone Park, N. Y., V. Salčiūnas, Delran, N. J., Lucy Tiškus, Flushing, N. Y., Edv. Paskevici, Brooklyn, N. Y.

Po 25 dol.: Stephanie Cassano, Brooklyn, N. Y., Ona Zilius, Woodhaven, N. Y., Henry Miklas, Great Neck, N. Y., J. Kučinskis, Brooklyn, N. Y., T. Vaitis, Brooklyn, N. Y.

Po 20 dol.: Stella Smith, Maspeth, N. Y., Juozas Orentas, Brooklyn, N. Y., Juozas Urbanas, Brooklyn, N. Y.

Po 5 dol.: A. Jones, J. Savickas, E. Bagdonas, B. Valušis, P. Urbanavičienė, G. Tumasonis, E. Ambrozaitis, Jr., W. Rogers, J. Puzinas, E. Davalis, M. Sonda, F. Sinauskas, H. Rahner, A. Stripeikis, Brooklyn (pažadėjo 300 dol.), H. Balkus, J. Survilas, Jr., H. Kerek, A. Mažeika, E. Lewandowski, M. Stepovičius, T. J. Wolker, A. Lachuno, M. Česnauskas, Brooklyn (pažadėjo 100 dol.), F. Roman, E. Sprindis.

Visiems aukojusiems teatylgina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasitūmėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukus siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

Užsirykime!

Tabakas ir jo veikimas į žmogaus organizmą

(Tąsą iš 21 nr.)

DR. HENRIKAS ARMANAS

I virškinamąjį traktą rūkymas veikia pirmiausia sukeldamas burnoje perdidelę seilių sekreciją. Dėl to rūkantysis turi norą spaudyti. Bet, atsidūręs tokioje aplinkoje, kur spaudyti nepatogu, jis dažniausiai nuryja burnoje atsiradusias seiles. Smulkėse, kur vyrai daug rūko, dar ir dabar galima matyti pastatytas spaudyklės arba smėlio pripildytus lovelius išilgai barų.

Prailgintas rūkymas veikia atvirkščiai: džiovina burnos ir gerklės gleivines. Prailgintas dūmų įkvėpimas sukelia skrandžio sienelių uždegimą. Ryšium su tuo žmogus nustoja noro valgyti ir meta svorį. Uždegimas veda į skrandžio žaizdą.

Nikotinas taip pat yra stiprus vaistas viduriam laisvinti.

Amerikoje yra paprotys rūkyti ir tuo pačiu laiku kramtyti gumą. Tuo būdu norima panaikinti perdidelį seilių gamimą ir apsaugoti nuo nikotinu prisotintų seilių nurijimo bei pašalinti atstumiantį rūkančiojo burnos kvapą.

Rūkantieji paprastai turi šaltas kojas ir rankas, nes nikotinas sutraukia periferinius kraujus indus ir sutrukdė normalią kraujo cirkuliaciją. Periferiniai nervai sužeidžiami; dėl to rūkantieji dažnai skundžiasi skausmais galūnėse; jų sužeidimai sunkiai ir ilgai gyja.

Psichologinis pasidavimas rūkymui yra nepataisomas, nes jis pakeičia žmogaus asmenybę, padarydamas jį nerovingą, susierzinusį ir beveik negalintį atlikti jokio protinio darbo be cigaretės. Nors jis ir turi pakankamai žinių bei gabumų, tačiau neturi nei noro nei stimulo tam darbu atlikti. Užrūkęs jis pasijaučia tam darbu išstvermingas. Nervinė įtampa dažnu atveju būna priežastimi, dėl ko žmogus pradeda rūkyti.

Yra įprasta daugiau rūkyti vartojant alkoholi. Mat, alkoholis veikia kaip migdulytojas ir sulauko adrenalino išsiskyrimą į kraują; gėrikas jaučiasi pavargęs ir išsižgęs; bet užsiriškus dvasia ir ūpas pakyla, ir viskas atrodo labai puiku ir smagu. Štai dėl ko, kur geriamas, ten daugiau ir rūkoma. Pastebėta, kad kroniški gėrikai ar girtuokliai yra ir dideli rūkytojai, bet besaikis rūkymas paprastai nėra alkoholis, nes alkoholis naikina stimuliuojantį cigaretės veikimą.

Žmogus, kuris pradeda rūkyti jau suaugęs, paprastai turi proto ir jausmų disorganizaciją.

Vasario 16 gimn.

(atkelta iš 5 psl.)

J. Urdzė pasakė pamokslą. Visi mokiniai giedoję ir meldęsi kartu.

Sios ekumeninės pamaldos buvo pirmas bandymas gimnazijoje. Bandymas visų laikomas pasisekusiu.

Po pietų buvo kavutė. Sugiedojus bendrą giesmę, maldą sukalbėjo kun. J. Urdzė. Evangelikų jaunimo ratelio vadovas mokytojas Fr. Skėrys kalbėjo apie evangelikų veiklą, apie tai, kad visi turime drauge dirbti ir reikštis. Gimnazijos direktorius V. Natkevičius pasidžiaugė, kad pirmą kartą gimnazijoje evangelikai ir katalikai surengė bendras pamaldas.

Kun. J. Urdzė, pasidžiaugęs šiuo bendravimu, kvietė visus į krikščionių jaunimo suvažiavimą, kuris bus balandžio 30 ir gegužės 3 Pabaltiečių studentų namuose Bad Godesberge.

Pabaigai visi sugiedoję giesmę, ir kun. St. Sileika sukalbėjo maldą. (F.S.)

Jeigu nustoja rūkęs, jis įgyja keistą nostalgijos ir liūdesio jausmą, lyg būtų atskirtas nuo savo geriausio gyvenimo seno draugo (cigaretės).

Pažūrėkim, kodėl gi žmogus rūko.

Stimuliacija
Viena ir didžiausia grupė žmonių rūko dėl stimuliacijos, energijos ir jausmų. Cigaretė padeda jiems iš ryto pradėti dienos gyvenimą ir darbovietėje pradėti darbą. Šita grupė žmonių turi silpną alkoholiui; ryšium su tuo jų energijos ištekliai kūne yra beveik išsekę, nes jie nevartoja cukraus kaip natūralaus energijos šaltinio (jį atstoja alkoholis, kava ir, svarbiausia, cigaretė). Šitai grupei priklauso inteligentų klasės žmonės — prekybininkai, profesionalai, įstaigų ar bendrovių įvairūs aukšti pareigūnai, kurie, nori ar nenori, turi labai įtemptą gyvenimą ir kasdieninį "have a drink" prie užkandžių ar pietų.

Rūkymas dėl drąsos
Kita grupė žmonių rūko norėdami įgyti daugiau drąsos prieš kitų žmonių arba paslėpti savo baimę ir protinį bei fizinį nepriteklį kitų žmonių draugijoje. Tai neurotikai, su baimė ir menkystės (inferiority) kompleksu žmonės. Jie nežino, ką daryti su savo rankomis: ar laikyti jas kišenėse, ar leisti joms kabėti. Rūkydami jie randa užsiėmimą, stebėdami kylančius dūmus, užsidegdami cigaretę, nukratydami pelenus ir žaisdamai bei vartydami ją tarp pirštų; tokiu būdu jie nebesijaučia vieniši ir nebėra reikalingi kitų žmonių draugijos.

Rūkymas iš "didybės"
Trečia žmonių grupė rūko iš "mandrumo", pasirodydami kitiems, kaip jie gerai jaučiasi rūkydami, kokie jie svarbūs, ir kad kiti žmonės jų aplinkoje jiems tik "nusispiant". Tai irgi neurotikai, su didybės ("superiority") kompleksu.

Prislėgti žmonės
Ketvirtoji grupė paprastai yra prislėgti žmonės. Jie fiziškai jaučiasi blogai. Iš tikrųjų

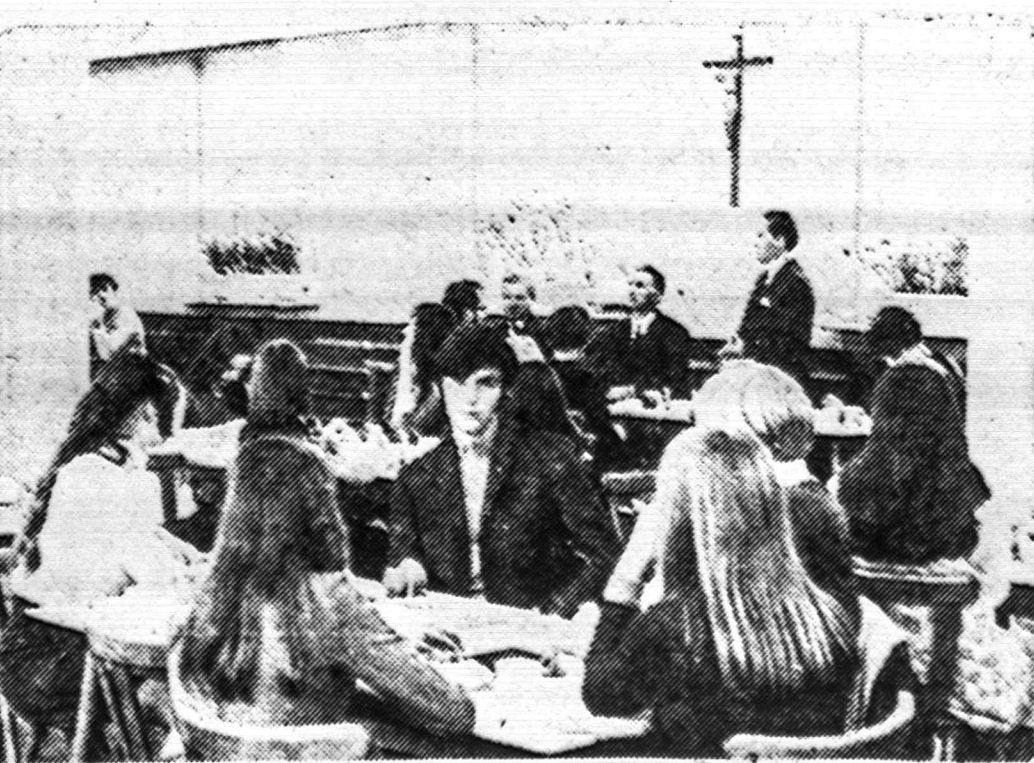
Ar vien tik nutarimais...

(atkelta iš 5 psl.)

spaudoje, ką atlikę, ir leis dėl to pasisakyti besidomintiems, kad dalykas iš pagrindų būtų pajudintas bei išlūskintas ir kad studija būtų išsamiama ir išskeltų Susivienijimą į tą vietą, kuri jam priklauso kaip seniausiai lietuviškai organizacijai.

Gana būtų lūkuriuoti. To laukia daugelis Susivienijimo narių, o juo labiau Chicago Susivienijimo apskrities ir kuopų vadovybės, kuriom prieš akis stovi 65-tasis seimas, įvyksias 1972 Chicagoje.

St. Juras, 64-tojo seimo atstovas

Vasario 16 gimnazijoje per ekumeninius pusryčius kalbą tos gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius.

jie yra ligoniai ir rūko tik tam, kad jaustųsi geriau. Jie vartoja cigaretę kaip vaistą. Tai vargšai žmonės ir verti užuojautos. Jiem reikalinga socialinė ir mediciniška pagalba.

Automatiški rūkytojai
Penktoji grupė yra pripratę liai ("addictai"), arba habituališkai rūkytojai. Jiem cigaretė nesukelia jokių ypatingų jausmų ar pojūčių. Tokie žmonės rūko automatiškai tik dėl to, kad jie taip rūko visą savo gyvenimą, netgi dažnu atveju užmiršdami, kad rūko. Tokiem žmonėm rūkymas yra grynai mechaniskas aktas, kaip žmogui nešiojančiam ar taisydamam ant nosies akinus, kuriuos jis nešioja visą savo gyvenimą.

Vergai
Šeštoji grupė žmonių yra žuvę sau ir draugijai. Jie yra psichologiniai rūkymo "addictai", priklausą nuo cigaretės, turi stiprų norą užsiriškinti, kaip alkanas turi norą valgyti ir ištroškęs gerti. Tokie rūkytojai, pabaigę cigaretę, tuoj griebiasi kitos, ir taip toliau. Tai yra cikliškas rūkymas. Tokie rūkytojai yra tipiškai nikotino vergai.

Todėl, malonus skaitytojai, jei pats rūkai, perskaityk šį straipsnį, paanalizuok save ir pažūrėk, kuriai rūkytojų grupei priklausai.

Kaip gėrimas, taip ir rūkymas duoda šiam kraštui pačias didžiausias mokesčių pajamas. Kas rūko, yra geras pilietis, nes jis padeda Amerikai būti turtingai, bet, deja, labai brangia kaina sau pačiam — savęs destrukcija ir perankstyva gyvenimo kelionės pabaiga.

Praktiški germanai skelbė, kad gero, ilgo ir smagaus gyvenimo motto yra "Wein, Weib und Gesang" (vynas, moteris ir daina), bet nieko nesakė, kad reikia rūkyti. Sveikas, natūralus gyvenimas, neįsiskraidyti po jučią ir protas bei geras humoras yra geriausias gyvenimo elektras ir palaima žmogui, kuriam visai nereikalingas toks draugas, kaip "ponia cigaretė". Toks žmogus turi daug tikrų draugų gerų žmonių būryje. Jų tarpe jis randa laimę ir prasme gyventi ir dirbti!

Iš k. į d. S. Juras, inž. A. Rudis, dr. V. Šimaitis, kun. A. Stašys. Nuotr. P. Maletos

Rašomosios mašinėlės iki 13 inčių voleliu — geriausios vokiečių firmos "Olympia" — tuč tuojau gaunamos iš Spartos. Spalvotoje TV vėl nauji pagerinimai. Pirkite geriausią — "Zenith". Pataisymai Jūsų bute fabriko mechanikų. Pasirinkti galite 666 5th Ave. Sąžiningai ir pigiau pirkite per Spartą: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

"Lietuvos atsiminimų" radijo ir "Rūtos" radijo rėmėjų klubo adresas nuo kovo 19 yra naujas: 1467 Force Drive, Mountainside, N. J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. Dr. M. SVEIKUSKIENĖ sutiko šiam laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Sveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre Street, West Roxbury, Mass. 02132.

AR BYLA "MIRĖ"?

Klausimas
Esame antros kartos lietuviai. Skaitome "Darbininką" ir mums labai patinka Tamstos klausimai ir atsakymai. Turime ir mes vieną klausimą: prieš dvejus metus mano vyro pusbrolis (cousin) buvo sužeistas tokiu būdu: jo automobilis stovėjo vietoje (parked), bet ne prie šaligatvio, o greta kito automobilio, kuris stovėjo prie šaligatvio (double parked). Tuo metu taksistas, kuris pralenkė jo automobilį, matyti, norėjo vėl įvažiuoti į dešinę pusę. Buvo šalta ir slidu ir taksisto mašina savo užpakaliu trenkė į vyro pusbrolio mašinos prieką. Pusbrolis susitrenkė galvą. Po to jis buvo nuvežtas į ligoninę. Ten jie nerado jokio įlūžimo, bet jį vistiek išlaikė penkias dienas. Po to jis gulėjo namie apie dvi savaites. Kai grįžo darban, vis prastai jautėsi, skundėsi galvos skausmais, bet dirbo, nepraleidęs daugiau nei vienos dienos. Jis buvo nevežęs, turėjo kambarį su kitais.

Pusbrolis niekuomet nebesijautė sveikas po to akcidento. Mes jam patarėme pasiimti advokatą ir jis tai padarė. Advokatas jam pasakė, kad taksisto draudimo bendrovė jam sumokės už turėtus nuostolius (damages). Tai viskas vyko 1967 metais.

Šiais metais sausio mėn. pusbrolis buvo rastas negyvas savo lovoje. Jis tebuvo 48 metų amžiaus, anksčiau, niekuomet nesiskundęs dėl savo sveikatos. Mano vyras buvo jo vienintelis giminaitis ir todėl jam teko pasirūpinti visais jo reikalais.

Mes jį palaikydome iš jo paties turimų santaupų. Mes susisiekėm su advokatu, kuris tvarkė jo reikalus, ir paklausėme, kas dabar atsitiks su juo. Advokatas sakė su mumis vėliau susisieks. Po kelių savaičių jis mums paskambino, kad

draudimo bendrovė dabar nebepasako, kad mano vyras pusbrolis mirė ir neturi šeimos. Jis sakė, kad mano vyrą paskirs "administrator", bet kad reikės eiti į teismą dėl senos pusbrolio bylos. Mums atrodo, kad neverta teistis dėl keleto šimtų dolerių ir kad neverta išleisti pinigų dėl tokio netikro reikalo. Laidotuvių užteko tu velionies turėtų santaupų, o į teismą eiti, nežinant ar ką gausi, gal neverta. Ką Tamsta patartumei?

Illinois valstija

Atsakymas

Faktas, kad Tamstų pusbrolis mirė, nepalikęs šeimos, nereikia, kad su eismo nelaimė surišta byla "mirė" kartu su juo. Todėl jo advokatas patarinė Tamstom paskirti vyrą pusbrolio "palikimo" administratorium. Kai Tamstos vyras bus paskirtas administratorium, ieškinys prieš taksistą bus jo vardu, vietoj pusbrolio.

Tamsta sakai, kad prieš pusbroliui mirus, jo advokatas jam pranešė, kad draudimo bendrovė sutinkanti apmokėti už jo turėtus nuostolius. Dabar, atrodo, draudimo bendrovė nebesutinka mokėti. Daleidžiui, kad pusbrolio advokatas gali būti tuo nuomonės, kad pusbrolio staigi mirtis yra surišta su 1967 metais įvykiu akcidentu. Jei jis turi pagrindo taip manyti (o tokia nuomonė turi būti pagrįsta mediciniškais įrodymais), — ir sugebės tai įrodyti, byla gali būti daug stambesnio pobūdžio, negu Tamstos manote.

Patariu Tamstom pasikalbėti su advokatu šiuo reikalu. Paklauskite jo, ar, jo nuomone, pusbrolio mirtis yra "surišta" su 1967 akcidentu. Jei taip, kuo remdamasis jis taip mano. Pasikalbėjus su juo, Tamstom paaiškės, ar reikalsas yra stambesnio pobūdžio, negu anksčiau buvo manyta. Vadovaudamiesi savo advokato nuomone ir turimais daviniais, Tamstos galėsite nutarti, ar norite bylą "tęsti", ar ne.

Šypsniai iš anapus sienos

Lietuvos kolchoze politinio švietimo vadovas kalbėjo apie komunizmo įgyvendinimą. "Mes dar nesam įgyvendinę tikro komunizmo. Reikia laiko, iki pirma bus sunaikintos kapitalistinės, buržuazinio nacionalizmo atgyvenos. Mes to gal dar ir nesulauksim. Bet mūsų vaikai jau gyvens tikroje komunistinėje santvarkoje".

Vienas iš klausytojų: "Na, taip ir reik tiem chuliganam".

Čekoslovakijoje paplėtė pasakojimas apie tariamą Sovietų Brežnevo ir Čekoslovakijos buvusio liberalizacijos vykdytojo vykdytojo Dubčekio pasikalbėjimą.

Brežnevas: Aš grąžinsiu tave į valdžią, jei 1) sustabdysi antirevoliucines idėjas, plintančias krašte; 2) jei pasieksi ekonominio progreso ir 3) jei sustabdysi žmones nuo ėjimo į bažnyčias.

Dubčekas: Sutinku. Tai visai lengva. Antirevoliucines idėjas aš sustabdysiu, uždarydamas Čekoslovakijos sieną nuo Vakarų; ekonominio progreso pasieksiu, uždarydamas sieną nuo Rytų, o kad žmonės neitų į bažnyčią, aš paskelsiu šventaisiais tave ir Husaką (dabartinį partijos sekretorių, Maskvai ištiki- mą).

NAUJAI GAUTOS KNYGOS

Kritisieji už laisvę, V. Ramo-jaus knygos apie partizanų II tomas. Ilustracijos P. Lapės. Kaina 4 dol.

Šaunus penketukas, J. Svais-to. Penki milžinai ir jų nuoty-čiai. Kietais viršeliais, gražiai iliustruota, didelio formato. 3 dol.

Pasaga iš vyšnios, A. Ba-ranausko eilėraščiai. 2 dol.

Tiltai ir tuneliai, jaunųjų po-ezijos rinkinys. R. Bičiūnas, J. Bradūnas, I. Damušytė, K. Gai-džiūnas, M. Kvietkauskaitė, M. Pakalniškytė, T. Pautienytė, R. Sakalaitė, L. Svėžždaitė, A. Zailskaitė. Kaina 2 dol.

Po Dievo antspaudais — Vytauto Didžiojo godos, Leo-nardo Andriekaus eilėraščiai. Iliustruota dail. T. Valiaus, 106 psl., didelio formato, kaina 3 dol.

Broliai balti aitvarai, H. Na-gio eilės, kietais viršeliais, di-delio formato. Ilustracijos P. Gailliaus, išleido Alg. Mackaus knygų fondas, kaina 5 dol.

Moderni mergaitė, Stasio Ylos, 352 psl. Veikalas, atsklei-džias mergaitės problemas, kai-na 4 dol.

Galvės berniuko nuotyčiai, R. Spalio apysaka jaunimui ir senimui, kietais viršeliais 5 dol., minkštais 4 dol.

Kultūrinės gelmės pasakose, Vyt. J. Bagdanavičius II-ji knyg-a, kaina 5 dol. Galima gauti to pačio autoriaus ir I-ą knygą, kaina 3 dol.

Gimtinės takais, Pr. Narvy-do pasakojimai, kuriuos parin-to J. Valakas, viršelis dail. J. Juodžio, kaina 3 dol.

Sventadienio žodis, Kun. A. Vališkos sekmadieniam prita-kyti Evangelijos aiškinimai, kaina 3 dol.

Rezistencija, R. Spalio roma-nas, 429 psl. kietais viršeliais, kaina 6 dol.

Lietuviai legionieriai Vietna-me, Br. Vrublevičiaus išgyven-to dienos, kaina 2 dol.

Vysk. Pranas Brazys, jo žo-džiai bei mintys ir gyvenimo dienos, kaina 2 dol.

Tau Sesute, Pr. Lemberto gy-venimas, kūryba ir prisimini-mai, kietais viršeliais 5 dol. minkštais 4 dol.

Visi mes broliai, Louis Evelyn, N. P. Sesarų leidinys, kaina 2.50 dol.

Nepriklausomos Lietuvos pi-nigai, J. K. Kario istorija ir nu-mizmatika, kaina 5 dol.

Trapus vakaras, K. Grigai-tytės lyrika, kaina 3 dol.

Tik tau ir man, O. B. Aud-ronės eilės, kaina 3.25 dol.

"Awakening Lithuania". Pro-fesorius J. Stukas anglų kalba aprašo lietuvių tautinį atgimi-mą. Kaina 3 dol. Kietais virše-liais 4 dol.

Dainų Sukuryje, populiarios bei šokių dainos, 1 dol.

Su Daina, dainorėlis. 392 po-puliarios lietuviškos dainos, 2 dol.

Gaunama Darbininko admi-nistracijoje.

ILGO GROJIMO LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS

Long Play - Stereo - Hi-Fi - Lithuanian Records

Aidutės dainuoja, A. Stephens mergaičių choras	Stereo	4.50
Montrealio Aušros Vartų choras, 11 dainų	Stereo	5.00
Vivat Academia, Neo-Lituanų 24 dainų-šokių (2 pl.)	Stereo	8.50
Kalėdų giesmės, Br. Budriūno ansamblio 11 kalėd. giesmių	Stereo	5.00
Aldona Stempuzis, su Stuttgarto simfonija	Stereo	6.00
Ainių dainos, Stuttgarto simf. muzika D. Lapinsko	Stereo	6.00
Lietuvių pasakos, Baranausko, Stempuzis, Lapinskas	Stereo	6.00
Daina, Br. Budriūno oktetas (45 EP) mažo formato		2.00
Lauksiu tavęs, 12 lengvos muzikos kūrinių		5.00
Tyklus buvo vakarėlis, 14 lengvos muzikos kūrinių		5.00
Vytauto Bacevičiaus piano kūrinių		5.00
Dainos ir arijos, sol. E. Kardelienės		6.00
Vaclovo Daunoros operų arijos ir liet. dainos		5.00
Lauzų aidai, 4 oktetų skautiškos dainos		4.00
Zirginėliai, B. Pūkelevičiūtės vaikams pasakos		5.00
Antrijai zirginėliai, vaikams pasakos		5.00
Pilėnai, opera iš 3 plokštelių, V. Klova		8.00
C. Vasiliauskienės, 11 lengvos muzikos dainos-šokiai		6.00
Pupų dėsės ir dėsienės, 12 šokių-dainų rinkinys		5.00
D. Dolskio, 10 įdainuotų šokių-dainų rinkinys		5.00
Antras literatūros vakaras, rašytojų įskaitymai		5.00
Palangos Jūrė, vaidina profesionalai aktorai		5.00
Linksmų Kalėdų, 12 religinių giesmių	Stereo	4.50
Lietuvos senos ir naujos dainos, 11 solo ir chorų	Stereo	4.50
Lietuva Brangi, 11 liet. dainų, chorų — solistų įdainuota		5.00
Šiluvos koplyčios pašventinimo ir kongreso momentai		3.50
A. Šabaniausko, po 12 dainų-šokių X ir XI albumai po \$5.00		10.00
A. Šabaniausko, lengvos muzikos 12 šokių-dainų Nr. 3		5.00
Aurelia, Paukštelienės pramoginė ir šokių muzika	Stereo	5.00
Dainuojam Jums, Aurelia šokių muzika Nr. 2	Stereo	5.00
Sigutė, pasakos-dainos vaikams, Aurelia Paukštelienė, Nr. 3		5.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos ans., 16 d. Stereo		4.50
Dainos Lietuvai, S. Čerėnės komp. įdainuota 12 liet. dainų		3.50
Dainų ir arijų rečitalis, sol. J. Vaznelio		5.00
Dainos, A. Stempuzienės 24 liet. dainos	Stereo	\$7.00
Dainos, B. Valterienės 8 liet. dainos, 7 operų ištraukos		3.50
Dainuojame su Rūta, Rūtos ansamb. 17 l. dainų	Stereo	4.50
Dainuojame su Rūta, Nr. 2 Rūtos ansamb. 14 l. d. Stereo		4.50
Dvi Mamytės ir dvi Dukrytės, Kvartetasis iš 14 dainų	Stereo	4.50
Baltijos vėjelis, 2 mamytės ir 2 duk. 15 liet. dainų (Stereo)		4.50
Lietuvių Tautiniai šokiai, Stuttgarto simfonija		4.50
Lietuviški šokiai, akordeonu K. Daubaras, 18 šokių	Stereo	4.50
Lietuvos kanklės, 14 l. kūrinių, vad. O. Mikulskienė, St. 4.50		2.00
Gaudžia trimitai, Br. Jonušo įgroti 12 liet. patriotinių maršų		6.00
Lietuviškos kamerinės muzikos 2 pl. Iz. Vyt. Vasilūno		5.00
Lithuanian 2-speed record course (Nr. 1, 2 pl. 2 žod.)		2.00
Lietuvos atsiminimų 25 m. jubiliejaus dainos (Stereo)		4.50
Mes padainuosim, Čiurlionio ansamblio 16 liaud. dainų		6.50
O ramunėle, pasakyk, Birutė Tamošiūnas, 12 muzikos šokių		6.00
Svajonių sukuryje, B. Tamošiūnienės, 12 muzikos šokių		6.00
Pavergtos Tėvynės muzika Nr. 1, 12 liet. dainų-šokių		2.00
Operų arijos ir lietuviškos dainos Nr. 1, V. Noreika		5.00
Operų arijos ir lietuviškos dainos Nr. 2, V. Noreika		6.00
Lietuviškos vestuvės, piršlybos ir vedybos		5.00
Poezija, A. Gustaitis ir Stasys Santvaras		5.00
Ar pamenį, V. Stankus, 10 šokių muzika solo	Stereo	\$6.00
Rožės ir tylūs vakarai, V. Stankus, 11 šokių muzika solo		5.00
Sutemų garsai, V. Stankus, 10 muzikos šokių	Stereo	\$6.00
Garbė Tau, Viešpatie, Dainavos relig. giesmės	Stereo	\$6.00
Tėvynės aukojam, Dainavos ansamblio, 14 liet. dainų, St. \$6		5.00
Toks mūsų likimas, V. Bendžiūtės moderni muzika	Stereo	5.00
Worcesterio Mėgėjų ratelio, 14 lietuviškų dainų		3.50
Suk, suk rateli, Vilniaus choro 14 lietuviškų d. Stereo		4.50
Varpas, Toronto choro 8 liet. dainos ir 6 liet. operos (Stereo)		6.00
7 Kristaus žodžių, Šv. Kazimiero parapijos choras		4.00
40 liet. dainų muzika, Tautinio orkestro leid.	Stereo	\$4.50
Baltic Countries National Anthems (33 1/3 RPM)		1.00
Zibuoklės, L. Stuko moterų seksteto 14 l. dainos	Stereo	4.50
Mano gimtinė, 14 lengvos muzikos kūrinių		5.00
Operų arijos, J. Liustikaitis 12 kūrinių	Stereo	\$2.00
New Yorko Liet. Vyrų choro 16 liet. dainų		2.00
Tėvynės meilė nemari, A. Dambrauskaitės 13 liet. dainų		2.00
Grojame Jums, Neo Lituanų 6 šokių dainų rinkinys		7.00
Lietuvių tautiniai šokiai, J. Stuko leid. 14 šokių		2.00
Kur banguoja Nemunėlis, A. Brazio 9 dainos ir giesmės		2.00
Mes žengiamo su daina, N.Y. vyrų oktet 17 d. Stereo		4.50
Dainuojam su Lione, Judydytės 16 lietuviškų dainų		5.00
Iš Rūtų šalėtos, A. Stephens choro giesmės ir dainos		5.00
Premiere performance, A. Stephens choro dainos		5.00
Vakarsukininkės dainuoja, S. Barkus, giesmės, dainos		5.00
Operų Arijos, Sol. St. Baro	Stereo	\$7.00
Aukuras, vaikų įdainuota 14 liet. dainų	Stereo	5.00
Lietuviškos giesmės, 12 liet. giesmių	Stereo	5.00
Lietuvos 50-ties m. minėjimo giesmės		5.00

PLOKSTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės
už 5.50 dol. su persiuntimu

40 Lietuviškų Melodijų įgrota su simfonijos orkestru: Iš rytų saleles, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tevelio dvaro, Aš pasėjau linėlius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasisejau žalią rūtą, Kur bėga Šešupė, Plaukia žaselė, Ko liūdi puotnėlis, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainą dainele, Tykus buvo vakarėlis, Kam šerei žirgelį, Tykus vakaras, Ei, Lietuvos kareivėliai, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vysnelė, Uncių tupi tryų pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jo jau dieną, Suteis tamsi naktur, žėlė, Aušta aušrelė, šviesi paržėlė. Tris dienas, Ši naktelė, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, žalia liepėlė, Garsys turi ilgą snapą ir Lietuviai esame mes gimę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

New Yorko Lietuvių vyrų choras įdainavo: Tėve mūsų, Oi broli broleli, Aš pas tėvelį, Jo jau dieną, Žvaigždutė, Anoj pusėj Nemunėlio, Ulijoja bitele, Oi toli toli, Pirmyn į kovą, Tu sakalėli, Atsisveikinimas ir Tėvynei. Mono 2 dol. Stereo 3 dol.

Kur Banguoja Nemunėlis A. Brazio įdainuota: Kur banguoja Nemunėlis, Suviltas, Patekėk aušrine, Siuntė mane motinėle, Piliu stiklėli, Kur bakūžė samanta, Ilgesys, Kur tas šaltinėlis, Arija iš operos "Gražina", Tėve mūsų, Sveika Marija ir Šventi Naktis. Mono 2 dol.

Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 lietuviškų dainų: Ramunės daina, O naktužė rami, Pradalgiouse, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudenėlis, Kam šerei žirgelį, Sėdžiu po langeliu, Oi bernioli venturi ir vakaras. Kaina 2 dol.

Lietuvos Aidai. Charles Daubaro akordeonu įgrota 16 lietuviškos muzikos dalykėlių: Agonėlė, Siuntė mane motinėle, Palankė, Laisvės varpo daina, Dzimdži, Mikita, Atskrend sakalėlis, Ant kalno karklai siubavo, Ši nedėlė, Plaukia Nemunėlis, Munšainiukas ir 5 lietuviškos polkos. Mono 2.00 dol. Stereo 4.50 dol.

KNYGŲ IŠPARDAVIMAS BEVEIK UŽ PUSĖ KAINOS

"Atsiminimai iš Balto veikslo". 404 psl., apie 150 idomiu nuotraukų iš Amerikos ir Europos lietuvių gyvenimo. Čia rasite mokinių grupes, chorus, veikėjus ir t. t. Pamatysite kaip atrodėte prieš 20-25 metus.

"Vytautas the Great". 202 psl. Anglų kalboje istorinis veikalas, nušviečias Lietuvos didingą ir garbingą praeitį 14 ir 15 šimtmečiuose. Jau niumi ir kitataučiam ypač svarbų ją perskaityti.

Abiejų knygų autorius — prel. J. B. Končius.

Už abi knygas su minkštais viršeliais tik 5 dol., o už abi knygas su kietais viršeliais tik 7 dol.

Būtų naudinga kiekvienai lietuvių šeimai įsigyti abi šias knygas. Gaunama Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221

Pilėnai, Vytauto Klovos keturių veiksmų lietuviška opera. Albumas iš 3 ilgo grojimo plokštelių. Dainuoja Vilniaus operos solistai ir choras. Kaštavo 12 dol., dabar su persiuntimu — 8 dol. Graži dovana visokiom progom. Teliko tik ke- liolika albumų. Gaunama Darbininko administracijoje.

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos: Įdainuota solistų ir choro 11 lietuviškų dainų: Mergužė brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Ši naktelė, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jieva, Jievužė, Augu pas tėvelį Stikliukėli. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Žibuoklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 lietuviškų dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistic, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėlė, pasakyk, Aunu, aunu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarėlis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lelijėlės ir iš op. "Dana" moterų choras. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Pavergtos Tėvynės Muzika Nr. 1 įdainuota: Sesuo žydrijo, Vilija, Žvaigždutė, Pasvarcyk ancels, Kaipgi gražus rūtelių darželis, Kūmūtė širdelė, Atskrend sakalėlis, Oi nėra nekur, Sokių scena, Pasveikinimo choras, Udrio daina, Vaivados daina ir Vaivados ir Naglio duktas. Mono 2 dol.

Lietuvių Tautiniai Šokiai. Aštuonių, Landutė, Lenciūgėlis, Sukčius, Linelis, Jevaro tiltas, Klumpakojis, Kalvelis, Sadutė, Žiogelis, Vakarškos, Audėjėlė, Mikita ir Suktinis. Išleido J. Stukas, Mono 2 dol.

Linksmų Kalėdų. Rūtos ansamblio įdainuota: Leiskite rasi, Tyliają naktį, Piemenėliams, Nakties tyloj, Gul šiandieną, Linksmą giesmę, Sveikas Jėzau gimusi, Tylia naktį, Ateikit džiaugsmingai, Mes girdėjom angelus, Šventi naktis ir Angelai gieda danguje. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Lietuvos Kanklės. Tautinio kanklių ansamblio, vad. O. Mikulskienės: Pas močiutę augau, Suktinis, Supinsiu dainužę, Pas motinėle, Rugučiai, Lenciūgėlis, Naujienos, Sėjau rūtą, Sveikas Jėzau, Siuntė mane motinėle, Kepurinė ir Per giria, girelę. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuota: Mes su rūtom, Atskrend sakalėlis, Motulė mane barė, Kas subatos vakarėlį, Šeriau žirgelį, Gegutė raiboji, Ant kalno karklai, Sukyniau skynimą, Du broliukai kunigai, Šeriau šeriau sau žirgelį, Kur tas šaltinėlis, Augo kieme klevėlis, Ant kalno mūrai. Eism, brolieliai, namo. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Vėl dainuojam su Rūta. Rūtos ansamblio įdainuota: Mes su rūtom, Atskrend sakalėlis, Motulė mane barė, Kas subatos vakarėlį, Šeriau žirgelį, Gegutė raiboji, Ant kalno karklai, Sukyniau skynimą, Du broliukai kunigai, Šeriau šeriau sau žirgelį, Kur tas šaltinėlis, Augo kieme klevėlis, Ant kalno mūrai. Eism, brolieliai, namo. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Rūtos ansamblio ir sol. Lionė Juodytė įdainuoja: Aš mėgstu melynąjį dangų, Kaip gražiai žiba žvaigždutės. O kai aš. Sakyk, upeli, Džingulikai, Ko liūdi, berželi, Sveiki, broliai, Greitai išvažiuosiu. Aš berniui nesisūliau, Kur banguoja Nemunėlis, Ar negaili, seserėle, rūtelių. Pasakyk, čigone miela. Kai aš grėbiau lankoj šieną, Ant melsvo ežero bangų, Tur bernelis vieną mintį ir Kaip slaptingai. Mono 2 dol. Stereo 4.50 dol.

Virš išvardintos trys ilgo grojimo plokštelės su persiuntimu už 5.50 dol. Gaunamos Darbininko administracijoje.

BLESSED AND JOYOUS EASTER TO ALL

DRI PRINT FOILS Inc.
80 Wheeler Point Road
NEWARK, N. J.
(201) 623-4457

M. & M. REST HOME
Pauline Messer, Manager
Registered Nurse in attendance at all times. Perrinville, New Jersey
Box 456 A. Route 1 Heightstown, N.J. — Call 201-446-9884

Johnies Corner

Where Good Friends Meet
93 Freling Huysen Ave.
NEWARK, N. J.
Call 201-243-9720

SEASIDE ELECTRONICS SERVICE CO.

SALES — SERVICE
INSTALLATION
New and Rebuilt Two Way Radio Equipment
1201 South West Central Ave.
SEASIDE PARK, N. J.
Dial (201) 793-1104

\$ MONEY MAKING \$ DISTRIBUTORSHIP

You read about it in Newsweek. The quick connect electronic Beer Tap that meters and measures the flow of draft beer.

- NO WASTE
- NO UNAUTHORIZED GIVE-AWAY
- NO OVER PULLS
- NO SPILLAGE

Can be set to automatically measure, meter and dispense any number of oz. per serving. Investment is in inventory only.

Minimum investment \$5250.00. For information and application on your area, phone A.C. 505—243-5519 or write Marketing Director

BREW MASTERS INTERNATIONAL

TOWER PLAZA, SUITE 204
ALBUQUERQUE, NEW MEXICO
87101

LIETUVON per LITO biurą

LITO kelionių biuras, prašomas suomių lėktuvų bendrovės Finnair, organizuoja 2 savaitės ekskursijas. Išvažiuojama: birželio 30, liepos 21 ir rugpjūčio 17. Visa kelionė, įskaitant lėktuvus, viešbučius ir maistą, kainuos 700 dol.

Maršrutas: NEW YORK - AMSTERDAM - MOSKOW - VILNIUS - WARSAW - VIENA - ROMA - NEW YORK

Skaitybinti (212) 847-5522
Rašyti:
LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221
Prašau pratešti prenumeratą 1970 metams.

Vardas ir pavardė _____

Adresas _____
DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.

Už kalendorių \$ _____
Siunčiu už prenumeratą \$ _____
Spaudai parenti \$ _____
Siunčiu skolą už _____ m. \$ _____

STYLE N SAVE
131 WASHINGTON AVENUE
BELLEVILLE, N. J.
CALL (201) 759-9633

DOC & LOU'S Bar and Grill

Where Good Friends Meet

20 Ashland Avenue
WEST ORANGE, N. J.
CALL (201) 731-9680

RED'S CAFE

Open 7 Days a Week
Where Good Friends Meet
We have space for 50 people
For Parties, Showers, Communion and Confirmations.

535 3rd Avenue

ELIZABETH,
New Jersey
(201) 353-9078

THE HEALTH MART open 6 days a week — 1126 North Olden Ave., Trenton, N.J. (609) 396-2064

LIPPINCOTT & LIPPINCOTT

Sewer Contractor
47 West Main Street
COLUMBUS,
New Jersey
(609) 298-4967

SUNSET ATLANTIC Service Station

Open 7 Days a Week
We do General Auto Repairs and Towing Service.
Sunset Road
WILLINGBORO, N.J.
609-871-4490

LORENZINIS

Open 7 Days a Week
Sunday — 1 PM
A FAMILY PLACE

201 Livingston Street
NORTHVALE, N.J.
Route #303
Call (201) 768-9789

DISPLAY

Continental Translators if you have language difficulties getting a N.Y. drivers license or changing out of state, call us. All service done in native language. Tel. 212-982-9844

Dial 609-641-2040 E. Geraldyn Cowley — payroll, bookkeeping, billing quarterly reports, income taxes, etc. 702 W Adams Ave, Pleasantville NJ

MALE - FEMALE

KEY PUNCH OPERATORS
1 year experience minimum heavy Alpha any hours 8 AM - 4 AM also weekends to \$3.25 hourly plus daily bonus. Only best need apply. Call 673-2791 ask for Mr. Rosati.

THE NATIONAL STATE BANK

Moore Avenue
&
Berry Street
Woodbridge,
N.J.

H. W. FEMALE

Girl Friday — answering telephone, typing & general office work. Steady work. New Craft Metal Products, Inc. 321 Clarkson Ave., Brooklyn, N.Y. Call BU 4-2253

Experienced Operators on Dresses complete garment Union benefits D.V.S. DRESSES, 795 Hempstead Tpke, Elmont, L. I. 516 GE 7-6762

H. W. MALE

EXP. CARPENTER — inside work. Steady good salary VALEBI CONSTRUCTION, 30-07 35th Avenue, Long Island City, N.Y. Call 361-8235

EXPERIENCED WAITERS

FULL or PART TIME
PRIME TIME STEAK HOUSE
168 Passaic Ave. Fairfield, N.J.
CALL: 201-227-5888
See: Mr. Barish 10 AM to 8 PM.

DISH MACHINE OPERATORS

UTILITY HELP
Excellent Salary
Free uniforms, paid vacation
paid life insurance & hospitalization
Apply immediately.
HOWARD JOHNSON'S
Route 23 at Ratzer Rd. Circle
Wayne, New Jersey
Phone (201) 694-9855

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

SERVICE

EDWARDS HOME IMPROVEMENTS

Finished basements, kitchen, bathrooms, remodeling all work. Guaranteed New York City License — 679257. Call 846-8025

PORTER SERVICE OFFICE CLEANING

Floor waxing — Complete service Distinguished International Corp. 507 Fifth Avenue, N.Y.C. Call OX 7-5895 — Mr. Jackson

Mario's Auto Inspection & Repair Sta. headlight adjustment, wheel alignment, motor tune-up, brake service. Shell Bay, Mayville, N.J. Cape May Court House (8 am-5 pm closed Sun-Mon) 609-465-5607 Owned & operated by Mario De Santis.

STEVE'S Atlantic Service Center open daily 7 till 9 pm, Sat. till 6 pm. specializing in foreign car repairs complete auto repairs road services pick up delivery. 1310 Rahway Ave. Woodbridge, N.J. Call (201) 634-8515

INCOME TAX PREPARED
STATE and FEDERAL
at home by experts
for Bronx and Manhattan
Call TU 1-5182

WALL-TO-WALL CARPETS CLEANED

Using Von Schrader method. We go to your home — all work done at reasonable rates. Call 473-1586

LEJON MOVING AND STORAGE CO.
Licensed and Bonded
LOCAL MOVERS ALL BOROS
Call 881-4926

A Bit of Sweden Restaurant & Motel overlooking the scenic Hudson — Bring the family for Sunday dinner Route 9W Stony Point N.Y. 30 mi. North of GW Bridge. Your Hosts Harry and Betty Lindquist — Call 914-942-0880

Colonnade Hair Stylist — Latest in creative hair styling. We service wigs and wiglets. 2727 Hempstead Tpke. Levittown L.I. 516-731-9485

PATTERSON GENERAL CONTRACTING
Tandem Dump Trucks Back Hoe service all work guaranteed — free estimates Call 529-2351

SACHMATAI

Veda K. Merkis

Algis Makaitis labai įspūdingai įveikė Bostono čempioną D. Harringtoną, tarpklubinėse rungtynėse — Lithuanian at Boylston Chess Club, kurios baigėsi 3-2 pastarųjų naudai. Čia toji partija. Baltais loše Harringtonas, juodais — Makaitis.

1. P-Q4 — N-KB3
2. P-QB4 — P-K3
3. P-KN3 — P-Q4
4. B-N2 — B-K2
5. N-KB3 — QN-Q2
6. 0-0 — 0-0
7. Q-B2 — P-QB4
8. R-Q1 — P-QP
9. BXP — P-K4
10. P-K3 — P-Q6¹¹
11. Q-Q2 — P-K5
12. N-N5 — N-K4¹²
13. N-KP — N-N
14. B-N — B-KN5¹³
15. R-K1 — B-B6¹⁴
16. BXP — QXP
17. B-K2 — Q-K3
18. P-K4 — KR-Q1
19. Q-K3 — B-N4¹⁵
20. QXB — BXB
21. Q-K3¹⁶ — N-B6+
22. K-R17 — Q-R6!

Baltieji pasidavė.

¹ Baltieji negali mušti pėstininko, nes sekty P-K5!
² Juodieji skuba suaktyvinti figūras, nes pėstininko nebegalima apginti.

³ Užpuola bokštą ir kartu graso užgrobti laukelį KB6

⁴ Privertia pasitraukti rikį, atiduodant antrą pėstininką.

⁵ Sumanus nusikeltimas figūrų!

⁶ Bokštas negali mušti rikio, todėl valdovė skuba į pagalbą.
⁷ Kur karaliaus bėstrauktų, mato neišvengtų.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD
President

Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Shallina ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$175,000,000.

Current dividend 5½% on all accounts.

Dabar moka 5½% už visų rūšių taupomus pinigus.

LIETUVOS KANKINIŲ KOPLYČIA

ŠV. PETRO BAZILIKOJE ROMOJE,

pasaulyje garsiausioje vietoje jau baigiama įruošti. Kiekvienam lietuviui branginančiam savo tautos kankinių atminimą dera būti šio paminklo kūrėjų tarpe.

Šių metų liepos 7 dieną
kopolyčia bus dedikuota.

Savo auką atsiųskite prieš
kopolyčios dedikaciją!

Rašykite:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701 E. 68th Street, Chicago, Ill. 60629

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Prel. Jonas Balkūnas apmokėjo visas Laisvės Žiburio radijo vėlykines programas išlaidas. Radijo vadovybė širdingai dėkoja.

Dail. Vytautas Ignas paruošė "Grandinėlės" pasirodymo programines knygeles viršelį. "Laisvės Žiburio" vadovybė dail. Ignui širdingai dėkoja. Knygelė bus nemokamai dalinama visiems atsilankiusiems į Grandinėlės pasirodymą.

Botanikos sode Brooklynės Velykom buvo padarytas iš gėlių didelis kryžius ir kitos dekoracijos. Papuošimam buvo panaudota tūkstančiai žiedų, kurie sužydė šį pavasarį botanikos sode. Šiame botanikos sode dirba sodininkas Petras Rasmis.

Vladas Turulis, nuoširdus ankstesnės kartos Amerikos lietuvis, uolus katalikas, žymus pranciškonų geradaris, sielotojas ir savo tautiečiais komunistų pavergetojė tėvynėje. Jiem šelpiti yra išleidęs virš 100 siuntinių. Mirė š.m. kovo 26, sulaukęs 83 m. amžiaus. Gyv. Holis, N. Y. Šermenims patarnavo Šalinskių įstaiga Woodhavene. Palaidotas Šv. Jono kapinėse per Angelių Karalienės bažnyčią, kuriai velionis priklausė. Paliko liudinčią žmoną Pulcheriją ir kitus gimines.

Vladas Turulis, uolus lietuviškų reikalų rėmėjas, mirė kovo 26

Chicago scenos darbuotojai, kviečiami LMK Federacijos, atvyksta į New Yorką ir gegužės 2 Franklin K. Lane mokyklos salėje suvaidins trijų veiksmų linksma nutikimą "Bubulį ir Dundulį". Tą nutikimą parąšė Antanas Rūkas, gi surežisavo Algimantas Dikinis. Pastatymą dekoravo Jurgis Daugvila, kostiumų eskizus padarė Bronė Jameikienė. Veikale vaidina: Jonas Kelečius, Stasė Kiešaitė-Kelečienė, Laima Petravičiūtė, Leonas Barauskas, Arvydas Dikinis, Juozas Valentinas, Algimantas Dikinis, Julius Balutis, Elena Petrokaitė. Rukuižienė. Su šiuo veikalu Chicago scenos darbuotojai jau yra gastroliavę visoje eilėje lietuviškų kolonijū. Buvo atvykę net į Philadelphia, gi dabar — atkeliavę į New Yorką. Iš čia važiuoja į Bostoną, kur vaidina gegužės 3.

Albina Uknevičiūtė ir Algimantas Gedminas, abu gyvenę Chicagoje, susižiedavo. Jų vestuvės bus gegužės 2 New York'e. A. Uknevičiūtė, praeitais metais baigusi Queens kolegiją, persikėlė gyventi į Chicago. Čia liko jos tėvai ir kiti giminės. Sutuočtūvės bus Maspetho lietuvių bažnyčioje, gi vestuvių puota — tos pačios parapijos salėje.

"Laisvės Žiburio" radijo vadovybė praneša, kad "Grandinėlės" pasirodymas prasidės 7 v. punktualiai, nes programa turi būti užbaigta 9 val. Kelrodis į Christ the King mokyklą yra nurodytas šiame "Darbininko" puslapyje.

Antanina ir Albertas Ošlapai persikėlė į naujus namus. Dabar jų adresas yra: 80-15 Cowles Court, Rego Park, N. Y., 11379. Telefonas — 894-6611.

Parduodami lietuviški tautiniai drabužiai. Dydis ir spalvos bei kaina bus paaiškinta telefonu EV 4-4952.

Reikalinga šeimnininkė Šv. Trejybės parapijos klebonijai, Newark, N. J. Skambinti tel. (201) MA 2-6847.

A. J. A.

Karolinai Kepalienei

Lietuvoje, Vilniuje, mirus, jos dukrai — skulptorei ELENAI KEPALAITEI — giliai užuojautą reiškia

NEW YORKO LIETUVIŲ
DAILININKŲ SĄJUNGA

Balandžio 11 d., šeštadienį 7 v. vak. Lietuvių Piliečių klubo salėje

69-61 Grand Avenue, Maspeth, N. Y.
įvyks

Operetės Choro Metinis Koncertas

PROGRAMOJ DALYVAUJA:

LEONAS BARAUSKAS, teatro artistas, pasižymėjęs humoristas žemaičių tarmės monologais;

DARIUS LAPINSKAS, kompozitorius;

VITAS GRUZZDYS, lengvos muzikos operetinis dainininkas, pasireiškiantis televizijoje, praves programą.

MOTERŲ OPERETĖS CHORAS, vadovaujant muz. Myk. Cibui, akomponuoja muz. Algirdas Kačanauskas.

Po programos ŠOKIAI, grojant Guitaskų orkestrui.

Dekoracijos dail. Jurgio Juodžio

Įėjimo auka — 3.00 dol.
Visi maloniai kviečiami
atsilankyti!
Operetės Choro Valdya

New Yorko tautinių šokių grupės šventė bus gegužės 16. Grupė mini savo veiklos 20 m. sukaktį. Sukakties iškilmingas minėjimas bus buvusioje Svabų salėje, Knickerbocker Ave. Ta proga išleidžiamas leidinys, kuriame bus apžvelgta grupės 20 metų veikla.

Karolina Kepalienė, skulptorės Elenos Kepalaitės motina, mirė Vilniuje kovo 14. Palaidota kovo 16. Ji visą savo amžių pragyveno Vilniuje. Vienas jos sūnus mirė praeitais metais Vilniuje, gi dvi dukros gyvena Amerikoje. Viena — Elena Kepalaitė, skulptorė ir išraiškos šokio menininkė, — New York'e, kita — Lilė Plūkiėnė — Santa Monica, Calif.

Dail. Jurgis Juodis Operetės choro koncerte papuošė sceną. Koncertas bus balan. 11 Maspetho liet. piliečių klubo salėje.

Ona Liepinaitytė, 83 m. amžiaus, gyv. Yonkers, N. Y., mirė kovo 26. Palaidota iš Apreiškimo bažnyčios Cypress Hills kapinėse. Buvo uoli katalikė ir tretininkė. Pranciškonų rėmėja. Motinos gražiam prisiminimui duktė Aldona, kuri gyveno kartu su velione, jos mirties proga paskyrė 1000 dol. Kultūros Židinio statybom. Sermenimis rūpinosi Šalinskių įstaiga Woodhavene. Tėvai Pranciškonai, užjaušdami liūdesį liksią dukrą Aldoną, kartu dėkoja už auką a.a. savo motinai prisiminti.

Grandinėlė New Yorke šį šeštadienį

Šis yra paskutinis Laisvės Žiburio kvietimas New Yorko ir apylinkių lietuviams šį šeštadienį, balandžio 4 d., atsilankyti į Grandinėlės pasirodymą.

Tie, kurie yra matę Grandinėlę, tvirtina, kad jos pasirodymas yra ne tautinis šokių vakaras, o lietuviško, liaudies motyvais paruošto, baletų spektaklis, atliekamas preciziškai paruoštų miklių šokėjų.

Grandinėlės šokėjai nėra automatiški judesio atlikėjai, bet tikra prasme savo tarpe bendraują žaidimo žaidėjai. Jų pasirodyme nesijaučia nei išėjimų į sceną, nei rikiavimosi šokiui, o tik jaunatviško viesulo nešama šokio srovė. Grandinėlės pasirodymą vienas žiūrovas taip apibūdino: tai žydinti jaunystė, puošniausiose tautiniuose kostiumuose lietuviškų melodijų sparnais atnešama į erdvią sceną, ir liejasi išieškotų formų liaudies šokių pyrmėmis. Ir tai ne vieno asmens nuomonė, o kuone visų, kurie yra Grandinėlę matę. Šios grupės šokiuose gausu pantomimos, simbolizmo, įvairių nuotaikų atvaizdavimo. Nemažai ir komiško: paše-

piamas apsukrusis našlys, senberniai. Gausu ir vaidybos, ypatingai ten, kur pasipainioja piršlys.

New Yorke matysime tokius šokius kaip rezginėlę, atliekamą didžiulių tautinių juostų jungtimi, jaunavedžiam sudarant vartus ir įvairių jungčių geometrinės figūras, juostomis apipinant iškeltas jaunavedžių rankas. Arba — kitą šokį — Sakalinį, kur jaunimas pagaliais erzino piršlį, o mergaitės jį raštuotu rankšluosčiu puošė. Matysime ir daugelį kitų šokių, retai matomų mūsų parengimuose — kadrilį, našlinį Jonkelį, Kuskinėlį, Pakeltkojį, Piršlio šokį, Lezginėlę ir kt.

Po programos Christ the King salėje kviečiame visus į prel. Balkūno svetainę pasilinksinti. (Nuotolis tarp abiejų salių yra tik apie 5 min. važiavimo. Žiūr. planą.)

Tad šį šeštadienį kviečiame visus ir laukiame visų atsilankant į lietuviško jaunimo, tautinio pasididžiavimo ir jaunatviško džiaugsmo šventę.

Romas Kezys

Laisvės Žiburio vedėjas

LMK Federacijos New Yorko klubas

rengia

ATVELYKIO POPIETĘ

balandžio 5, sekmadienį

5 v. popiet

KOLUMBO VYČIŲ SALEJE

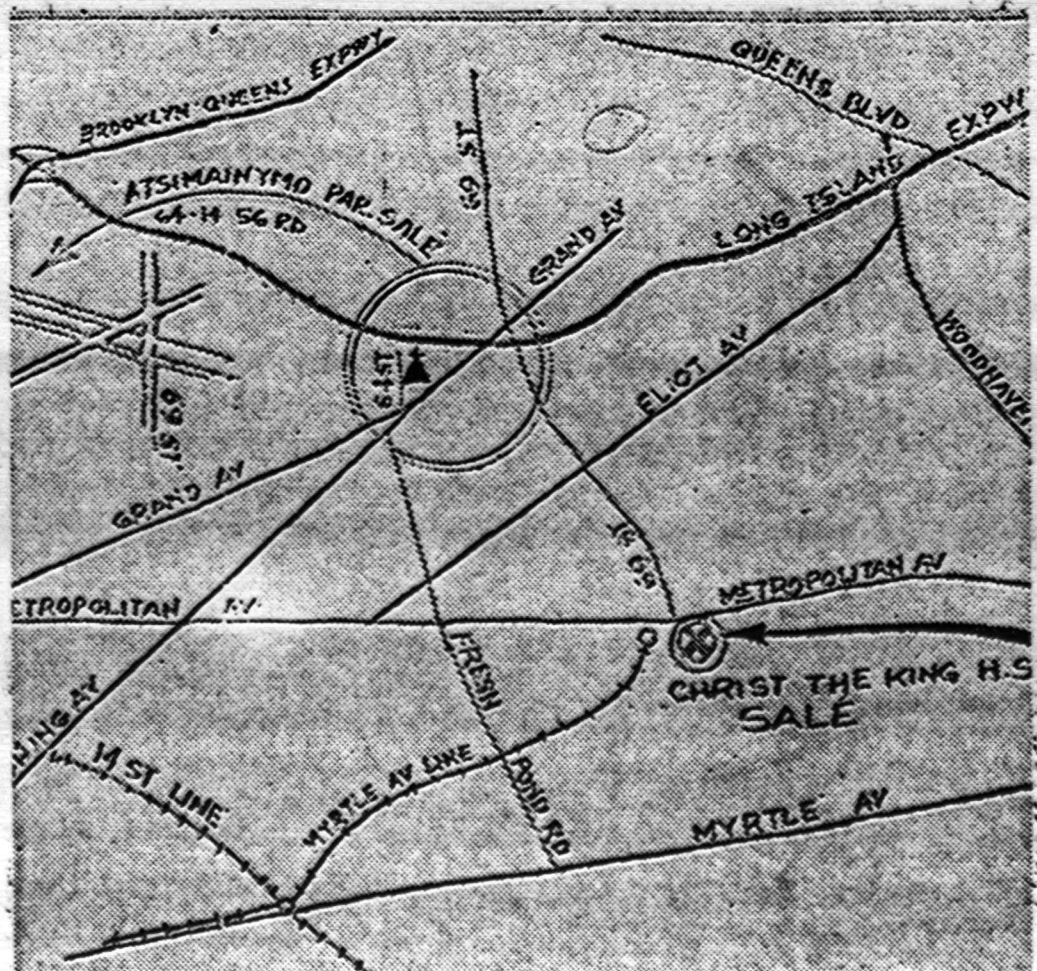
86-22 85th Street, Woodhaven, N. Y.
(Jamaicos linijoje Forest Parkway stotis)

Programą atlieka Dalia Juknevičiūtė.

Loterijon leidžiamas dail. K. Žoromskio paveikslas.

TRADICINIS VELYKŲ STALAS

Auka — 5 dol.

Planas, kaip nuvažiuoti į Grandinėlės koncertą. Christ the King aukštesnios mokyklos salė yra 68-02 Metropolitan Ave., Middle Village.

Į Operetės choro koncertą atvyksta svečiai iš Chicagos

N. Y. Operetės Moterų Choras rengia jau 51-ąjį metinį koncertą. Koncertas bus balandžio 11, šeštadienį, Liet. piliečių klubo salėje, 69-63 Grand Ave., Maspeth, N. Y.

Choras, vadovaujamas Mykolo Cibo, rengėsi visus metus. Repetacijos vykdavo P. Bručo svetainėje Woodhavene. Paprastai repetuodavo kartą savaitėje, gi prieš koncertą — du kartą savaitėje. Šių metų koncertui sudarė naują programą, kurios pasiklausyti kviečiama visa New Yorko lietuviška visuomenė.

Operetės choras paprastai prie savo parengtų dainų išieško ir kitą menininką. Dažniausiai tai būna solistai, kurie dainuoja solo ir su choru.

Šių metų koncertui choro vadovybė pakvietė dramos aktorius ir kompozitorius. Abu jie iš Chicagos. Tas dramos aktorius yra Leonas Barauskas, gi kompozitorius — Darius Lapinskas. Programą praves New Yorko lietuviškai visuomenei irgi mažai žinomas lengvosios muzikos dainininkas, TV aktorius — Vytautas Gruzdys. Chorui akomponuos — Algirdas Kačanauskas.

Apie Leoną Barauską?

Dramos aktorius Leonas Barauskas New Yorko lietuvių scenoje tikriausiai nėra pasirodęs. Jis buvo matomas B. Pūkelevičiūtės filme "Aukso žąsis".

Kilęs iš Zemaitijos, iš Telšių. Telšiuose, Zemačių teatre, pradėjo scenos darbą. Po karo atsidūręs Vokietijoje, vaidino mėgėjų grupelėse, o vėliau trejus metus lankė Ipolito Tvirbuto dramos studiją. Emigravo į Kanadą, gyveno Monrealyje ir

ten gražiai reikšė lietuvių dramos teatre. Buvo vienas iš aktyviausių jo narių. Gi tas teatras pastatė tokius veikalus, kaip B. Sruogos "Milžino Maspeth, N. Y.

unksmėje". K. Borutos "Baltaragio malūnų" įscenizavo. Teatras išleido ir plokšteles.

Iš Monrealeio prieš keletą metų persikėlė į Chicago ir ten taip pat aktyviai dalyvauja margoame lietuviško teatro gyvenime. Praeitų metų gale išleista jo įkalbėta plokštelė — Arlekinio meilė.

Kas charakteringa šiam dramamos aktoriumi? Jis turi puikų ir minkštą balsą. Jis gali dainuoti. Dainavimu yra palydėjęs ne vieną pastatymą. Ir "Aukštinės žąsis" filmas neapsiejo be jo įdainuotos baladės.

Jo parengti skaitiniai yra padaryti labai tiksliai, ieškant kuo didesnės vidinės šilumos, draugystės, paprastumo. Jis nekalba triukšmingu patosu, plačiu mostu, bet — savo nuoširdumu, elegiška nuotaika. Kartais šypeli humoru. Mėgsta deklamuoti žemaičių tarmę, per šias tarmės spalvas išsako daugiausia humoru.

Ir šiame Operetės rengiamame koncerte jis duos savo gerai išbandytos ir išaugintos deklamacijos ir humoristinių žemaitiškų dalykų.

Leonas Barauskas, dramos aktorius, kuris iš Chicagos atvyksta į Operetės choro koncertą.

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ 29-tos KUOPOS

LIETUVIŠKOS VELYKOS

bus balandžio 5 d., 1 val. p.p. Atvelykio sekmadienį

Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne

Gausių kėpsnių pietis su gražiai išmargintais margučiais.

Trumpa programa ir kiti įvairumai.

Įėjimo auka 4 dol.

Sąjungietės visus labai kviečia atsilankyti.

Atvelykio šeštadienį,

balandžio 4 d., 7 val. vak.

Christ the King High School auditorium

68-02 Metropolitan Ave. Middle Village, N. Y.

GRANDINĖLĖ NEW YORKE

GRANDINĖLĖ — iškilusis tautinių šokių ansamblis iš Clevelando — balandžio 4 d. pirmą kartą pasirodys New Yorko ir New Jersey lietuviams. Šiuo nepaprastu koncertu atžymėsime ir "Laisvės Žiburio" ketvirtąsias metines.

BILIJETA:

KAINOS: 3, 4, 5 ir 6 dol. Užsakant paštu, prisiųsti atitinkamai sumai čekį ir sau adresuotą voką: LITHUANIAN RADIO CLUB, 62-15 69 Place, Middle Village, N.Y. 11379.

Platintojai:

Woodhaven — Richmond Hill, N.Y. — HAVEN REALTY (J. Andriusis) 87-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. Tel. VI 7-4477

LITAS TRAVEL SERVICE (V. Gerulaitis) 94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. Tel. 847-5522

Long Island, N.Y. — IRENA VILGALIENE, 36 Hicks Lane Great Neck, N.Y. Tel. HU 2-6884

Kearny — Newark, N.J. — BRONIE MACIJAUSKIENE, 429 Highland Avenue, Kearny, N.J. Tel. 998-6797

Elizabeth, N.J. — VINCAS MAMAITIS, 209 Clark Pl., Elizabeth, N.J. Tel. 351-9057

Newark, N.J. — INSURANCE AND TRAVEL AGENCY (K. Trečiokas), 311 Walnut St., Newark, N.J. Tel. 622-4867

Paterson, N.J. — ANTANAS GUDONIS, 2-25 33 Street, Fair Lawn, N.J. Tel. SW 7-5299

Pastaba — Iš New Jersey vietovių — Elizabeth, Kearny ir Paterson — yra organizuotami autobusai. Suinteresuoti prašomi kreiptis į aukščiau nurodytus asmenis.

Christ the King gimnazija pasiekama:

TRAUKINIŲ — BMT Metropolitan Ave. linija, Metropolitan Ave. stotis (traukinys sustoja kuone gimnazijos kieme). AUTOBUSŲ — Visi autobusai, einą Metropolitan Ave. gatve, sustoja prie gimnazijos vartų. MAŠINOMIS — Long Island Expressway išvažiuoti 69 St. Exit (važiuojant iš Long Island), arba Maurice Ave. Exit (važiuojant iš Manhattan). Trunka apie 10 min. iš Woodhaven ar Richmond Hill apylinkės. Gimnazijos kieme yra vietos pastatyti apie 250 mašinoms.

ŠOKIAI — LINKSMAVAKARIS

Atsimainymo parapijos salė 64-14 56 Rd. Maspeth, N. Y.

Gros lietuviško jaunimo "R. M. TRIO" orkestras iš Worcester, Mass.

ŠOKIAI — DAINOS — TURTINGAS BUFETAS

Pradžia 9:30 val.

Įėjimo auka 2 dol.

Visus kviečiame ir visų laukiame!

— LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS